

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj. plača na leto samo 3 K. Naročina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katolsko goskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitivre za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštine proste.

Volilcem

gornjegrajskega, šoštanjskega, slovenjgraškega in marenberškega okraja ter kapeljske in građanske občine!

Za sijajno mi skazano zaupanje izrekam svojim cenjenim volilcem, ki so vkljub vsem spletarjam na sprotnikov in liberalnim lažem zvesto vstrajali ob strani „Kmetke Zveze“, svojo najiskrenježo zahvalo s trdno obljubo, da se bom vedno vestno trudil v zvezi z drugimi poslanci Slov. km. zveze krepko in vstrajno delovati za gospodarski blagor in narodni napredek spodnjestajerskega slovenskega ljudstva.

Dr. Karl Verstovšek,
državni in deželni poslanec.

Maribor, dne 5. julija 1910.

„Katoliški“ Štajercijanci.

„Katoliški“ Ornig je nekak polubog „Štajercu“, ki kaj rad naglaša, kako dober katoličan in avstrijski patriot je ptujski župan Ornig. Tako močna da je njegova katoliška vera in avstrijska zvestoba, da je vsem Štajercijancem v sijajen zgled. Kakšen pa je ta vzgled v resnici, je pokazal Ornig dne 28. junija o priliki protestantske slavnosti Gustav-Adolfovega društva, ki se je dne 28. in 29. junija vršila v Ptiju. — V tem mestu, ki je metropola šnopsarije, se v zadnjem času gotovi za to plačani ljudje na vse kriplje trudijo, da bi kolikor mogoče več oseb zapeljali k odpadu od katoliške, torej od Kristusa samega ustanovljene cerkve, ter jih porinili v protestantsko vero, ki je ni ustanovil Kristus, temveč 15 stoletij pozneje od katoliške cerkve odpadli menih Martin Luther. Ljudem, ki agitirajo za protestantsko vero, ni nič za to vero, ker navadno sploh nobene vere nimajo, temveč to so vam plačani agentje za Vsenemčijo. Kakor hodi agentje po deželi okoli ter ponujajo dobro ali slabo blago svojih tvořek, tako hodi tudi agentje Vsenemčije okoli ter ponujajo ljudem svoje stupeno blago.

V Avstriji je stranka, ki se imenuje nemškoradikalna ali vsenemška stranka in ki vlada po Štajerskih nemških mestih in tudi po spodnjestajerskih nemškutarskih mestecih in trgih. Ta stranka je zapisala na svoj prapor: Vsenemčija. Vsenemčija je nemogoča, dokler je Avstrija; torej mora Avstrija razpasti in nemške pokrajine se potem priklopijo nemškemu „rajhu“.

Ta stranka si je zadnja leta iz Nemčije naročila protestantske pastorse in vikarje, kajih glavni in prvi namen je, pod krink protestantske vere širiti Avstriji sovražno vsenemško mišljenje. Za ta namen so poslani iz „rajha“, za ta namen so tudi plačani od gotovih društev — posebno Gustav-Adolfovega društva — in tudi od posameznikov v „rajhu“. Avstrijska državna oblast pa ravna tako, kakor ne bi storila nobena druga državna oblast v svoji slabosti na svetu: mirno gleda, kako protestantski losvonrom-agitatorji z nečuveno predzrnostjo izpodkopavajo temelje, na katerih stoni celo država.

Kakor ti agitatorji in po njih zapeljani verski odpadniki sovražijo avstrijsko državo, tako tudi strupeno sovražijo katoliško vero, ki je vera ogromne večine avstrijskega prebivalstva. Za katoliško cerkev nimajo prijazne besede, temveč samo psovke, kletev in preganjanje. Vse, kar je katoliškega, mrzijo bolj, kakor hudobec križ.

In med te protikatoliške in protiavstrijske ljudi je tudi šel „katoliški“ in „avstrijski“ Ornig, njim se je pridružil, in ne samo to, temveč kakor poročajo nemški listi, on jih je celo z najprisrečnejšimi besedami pozdravil. Kaj takega se drzne storiti tisti Ornig, ki se v gotovih krogih in posebno napram slovenskim kmetom dela tako dobrega katoličana, to se osmeli storiti načelnik slovenskega katoliškega okraja.

Ornig se je pokazal v pravi luči, razkril je čustva svojega srca, in na dnu tega srca smo opazili spoštovanje in ljubezen do najstrupenejših sovražnikov naše katoliške vere in do najzagrizenejših proti-

avstrijskih agitatorjev. Izmužniti se tukaj ne more; saj je šam prestolonaslednik Franc Ferdinand izjavil, da losvonrom-gibanje ni nič drugega nego agitacija za proc če Avstrije.

Ravno te dni je izšel „Štajerc“ ob svoji 10letnici v praznični obleki. Na prvi strani primaša sliko Ornigovo in potem na dolgo in široko opisuje ali bolje rečeno, opeva njegove zasluge in končno dostavlja, da je Ornig za „Štajerca“ „duša in moč“.

No, Ornig je popolnoma razkril svojo dušo. Mi upamo, da bodo tisti zapeljni kmetje, ki so še verovali v Orniga in njegove pristaše, izpregledali ter spoznali protikatoliško in protiavstrijsko dušo „Štajerceve“ stranke. In ko bodo to spoznali, bo tudi strta tista moč, ki jih še sedaj omamlja in jih vprega v jarem naših verskih in narodnih nasprotnikov. In takrat bomo svoje rodne, sedaj še v nekatoliški, nemškutarski omami tavajoče brate z veseljem sprejeli v tistem taboru, kamor edino spada slovenski kmet, v taboru katoliškem in slovenskem.

Vinski davek.

(Gorov poslance Roškarja v poslanski zbornici dne 22. junija 1910)

Visoka zbornica! Razprava o proračunu se bliža koncu. Tisoč upravičenih želj se je izreklo, ki jih bo pa najbrž le silno malo uresničenih. Zato ne bom govoril o novih željih. Gospod poslanec Povše jih je po izkušnji in potrebi razločno in zadostno označil, zato se omejujem le na obrambo proti neznosnim, kakor tudi neopravičenim novim bremenom in nagajivostim.

Vlada bo z zadovoljstvom veselo pozdravila reditev državnega proračuna s številko, ki ni bila še nikoli tako visoka, namreč 2.649.456.000 K.

S tem bo vladala eno leto, potem bo pa skoraj gotovo z novimi, še višjimi zahtevami stopila pred nas. Za širše sloje ljudstva, posebno za delavce in proizvajalce ni upati v sedanjosti in tudi ne v bodočnosti kakih ugodnih uspehov. Njih čaka samo direktno in indirektno novo obdačenje, ki nam ga je predložil ekselencija g. finančni minister. Z neko lahkomiselnostjo, ki se nikakor ne da upravičiti in je ni nikjer drugje najti, se nalagajo ljudstvu v Avstriji novi davki, ne da bi se le površno preiskala davčna zmožnost posameznih slojev.

Lahkoga srca je ekselencija gospod finančni minister naznani svoje nove davčne predloge, med njimi tudi vinski davek, in jih predložil visoki zbornici.

Pri tem je poudarjal, da nameravani vinski davek producenta (proizvajalca) samega ne bo zadel, ker ga istemu ni treba plačati, ampak bo moral samo točno izpolnjevati predpise, ki se bodo še izdali glede prijavljenja in odjavljenja vina, ki ga ima ali ki ga bo pošiljal.

Le potem, ako hoče porabititi vinorejec več ko 10 litrov naenkrat za domačo potrebo ali za izven občine, kjer se je vino pridelalo, zaposlene delavce, iz kleti, ki je v kaki oddaljeni občini, se mora isto tudi obdačiti.

Ker ima na Spodnjem Štajerskem in bržkone tudi v drugih deželah kmetovalec svoj vinograd počasto tudi v kakem oddaljenem kraju, potem si lahko predstavljamo iz tega izvirajoče nagajivosti in davčne terjatve za lastno in za delavce neobhodno potrebo.

Na deželi jo pomanjkanje delavcev vedno večje in se mora z vsemi sredstvi, torej tudi s tem, da dobitjo vina, vsaj omejiti, če že ne odpraviti, kar se zgodi tem lažje, ker zadnji čas posebno lahkih vin ni mogoče prodati.

Večina Štajerskih vinorejcov bi bila vesela, če bi mogla lansko vino tudi pod lastnimi stroški prodati.

Poleg nadprodukije zadnjih dveh let so tudi vinski veletržci mnogo pripomogli, da nima vino prave cene. Ti kupijo večino vina že ob trgovci za sramotno ceno in v veliko škodo vinorejcov, ker narekujejo in plačujejo najnižje cene. Pogosto se prodaja vino ponarejeno; s tem izkubijo konzumenti (vživalci) vsako veselje do vina in pijejo rajši druge pijače.

Tudi mnogi gostilničarji so sokrivi, ker so prekomodni, da bi kupili vino naravnost od producenta, kjer se vendar vedno dobi zdrola in nepokvarjena kapljica.

Razven tega hočejo prekupci in prodajalci na drobno doseči pogosto prevelik dobiček, ki znaša 100 do 400 odstotkov in ga tudi dosežejo, vsled česar trpi pridelovanje vina velikansko škodo.

Tudi preti vinoreji toliko škodljivev, da so vimoreci z marljivostjo in eneržijo komaj še v stanu, jih z zadostnimi sredstvi uspešno pokončevati. Že peronospora sama povzroči vsled vedne podražitve delavcev in dobave tvarine velikanske stroške.

Obnovitev je že s tem otežkočena, ker Štajerski deželni odbor ne da več neobrestovanih posojil, da bi začel ureditev slabih deželnih financ s prihranitvijo pri najbolj stiskanih proizvajalcih vina. Nadaljnja posledica tega je, da potem tudi država noče prispevati.

Velikanska zadolženost kmetovalcev sploh in še posebno vinogradnikov, ki, kakor znano, znaša nad 6000 milijonov, in dolžne obresti 300 milijonov, govori dovolj glasno o položaju kmetovalcev. Dasi je na Štajerskem komaj 30% prej z vinski trtami zasajene planote nanovo nasajene, se menda ne bo več splaćalo še nadaljevati z obnovitvijo, ako hoče visoka voda izvesti obdavčenje vina.

Že na podlagi obstoječih zakonov mora prebivalstvo na deželi trpeti razne nagajivosti, popolnoma nepotrebno je, mu z obdačenjem vina še nove zadati. Izmed teh hočem omeniti le eno samo, ki izhaja iz postave z dne 26. septembra 1893 glede ureditve koncesijoniranih stavbnih obrti za kmečko ljudstvo. Na Štajerskem nimamo izpraševalnih komisij, ki bi hoteli voditi in izvršiti skušnjo v slovenskem jeziku za bodoče mojstre. Bili bi kvečjemu navezani na Kranjsko, ki pa ima čisto gotovo z lastnimi zadevami dovolj opraviti. Končno sledi iz tega, da bi bil vsak posestnik po besedilu postave primoran, se obrniti na mestnega zidarskega mojstra, ako hoče izvršiti tozadne dela. Kakšni stroški nastanejo iz tega, si lahko izračuni le tisti, ki se je s takimi stvarmi že pečal. Imamo na deželi delavce, rokodelce vsake vrste, zidarske, tesarske, kamnoseške mojstre ali studenčarje v zadostnem številu, a ti niso upravičeni, dasi delajo v vsakem oziru izvrstno, izvršiti dela. Zdi se, da se nekateri stavni mojstri edino-le s tem pečajo, da razne polirje, če prevzame kateri kako delo na deželi, političnim oblastim naznanijo, ki potem iste z orodništvo do skrajnosti preganjajo. Dovolite, da navedem le en slučaj. Znan mi je slučaj, ko je dal nek kmetovalec izvršiti svoja dela po domačem polirju. Dotični polir je bil naznanjen pri nekem zidarskem mojstru, vse svoje pomožne moči je javil bolniški blagajni, sploh se ravnal po vseh predpisih, kljub temu so mu politične oblasti po orodništvu tekem treh tednov trikrat delale sitnosti. Vedno so se mu stavila ista vprašanja, dasi niso našli nič drugega, nego, da je bilo vse pravilno urejeno. Kakšne posledice pa ima to? Dotični delavci se sramujejo že radi teh zasledovanj, izrazili so se izrecno, da v bodoče nočejo več delati na deželi, da hočejo rajši v mesto, kjer imajo boljšo plačo in se jih ne zasleduje na takoj grozovit barbarški način. Sploh se navadno na deželi potepuhne pusti teči, poštene rokodelce pa se zasleduje. Kaj pa nastane iz tega, če bo šlo to tako naprej?

Naši kmečki delavci bodo šli v mesto in mi bomo, ako ne bomo hoteli pustiti naših poslopij razpasti, primorani se obrniti na mestne zidarske mojstre. Zidarski mojster se bo peljal najprej k dotičnemu posestniku in po dovršenem delu bo dela odobril in povzročil dotičniku največje stroške. A še nekaj je treba pomisliti. Naši delavci na deželi delajo pri celi hrani za plačo 1 K 80 vin. do 2 K na dan. Kakšne zahteve pa stavi mestni zidarski mojster? Ta zahteva za izposlane delavce najmanj 5, 6, da celo 10 K za enega edinega delavca. Če je kmečko ljudstvo v stanu to plačati, je veliko vprašanje, ki je moram sploh zanikati. To bi služilo le zabraniti ugodnega razvoja kmetovalstva. Gospod tovarš Kren je v Štajerskem deželnem zboru že pred dveimi leti vložil predlog, v katerem zahteva, da se to zlo po par. 6 gori označene postave spremeni. Bilo je dovolj glasov za sklep tega predloga, a deželna vlada se v interesu mestnih zastopnikov in stavbnih mojstrov proti temu branii in hoče to preprečiti. Dve leti sta že pretekli in nam se ta olajšava, ki nam je postavno zajamčena, ne da. Razven treh dežel so si vse avstrijske dežele to dobro prilastile; nismo med temi tremi deželami. Tako nam gre deželna vlada na Štajerskem na roko. A

mi se borimo naprej in upamo, da se bo ta boj ugodno končal. Ako bi nas pa naši rokodelci zapustili, naj si pripše vlada, če se naše gospodarstvo tudi vsled tega cim dalje tem bolj poslabša.

Po tem ovinku si dovoljujem zopet preiti k svojemu predmetu.

S tem, da izgubi vinarstvo vsako vrednost, se uniči mnogo eksistenc, dosedanje socialne vezi med lastniki in viničarji popustijo ali se popolnoma pretrgajo in družine so prisiljene se izseliti.

Gospoda moja! Pri nas je že veliko število takozvanih viničarskih hiš praznih. Najboljših delavcev danes ni več tukaj, ti se preselijo v mesta in industrijske kraje, ker so tam boljše preskrbljeni. Draginja, o kateri se toliko govori dan na dan, jih ne drži nazaj, še vedno boljše izhaja v mestih in industrijskih središčih, kakor pri nas na kmetih. Čudim se, da se tega ne uvidi. Čim manj delavcev bo na kmetih, tem bolj bo rastla draginja, tem manj se bo proizvajalo in tem bolj se bo vsak predmet, posebno živila, podražil. Ne mislimo, da bomo z uvozom iz tujih držav vedno najboljše shajali. Angleška je svoj čas mislila, da se ji za kmete in poljedelstvo ni treba brigati. Saj je bila Angleška prva industrijska država in ob času, ko se je industrija v drugih državah šele začela razvijati. Danes pa je Angleška spoznala, da je vendar lastno kmetijstvo najboljši preskrbovalec domačega trga. Pri nas pa se vidi, kakor da bi se ravno nasprotovalo delalo.

Mesto, da bi se poslužila sredstev, ki bi pripomogla vinarstvu zopet do popolnega razvoja, hoče vladu vino splošno obdačiti, da bi se na tak način podražilo, da bi se težje prodajalo in bi bil tako vinogradnik uničen, in to tembolj, ker bi se producentom slabših vin pri današnjih cenah vsled vedno naraščajočih stroškov obdelovanja stroški za pridelovanje ne pokrili več, ampak bi morali delati z izgubo.

Iz vseh vinorodnih krajov so se poslale vladi neštete prošnje, da odtegne to davčno predlogo. Žal, so bili dosedaj vsi koraki zastonj. Vlada je pokazala s tem neizprosno trdost napram hudo stiskanim vinogradnikom.

Zato se obračam na visoko zbornico s prošnjo, da ne pritrdi tej nesrečni in nepravični zakonski predlogi. Izjavim v imenu Slovenskega kluba, da bomo, dokler se nam ne da naša pravica na gospodarskem in kulturnem polju, glasovali proti proračunu.

Usojam si še predlagati sledečo resolucijo, da se o njej sklepa:

Visoka zbornica naj sklene:

„C. kr. vlada se poziva, da naroči finančnim oblastim, da se predpisi glede davka prostega pridelovanja žganja zmisloma in v korist vinogradnikov tako uporabljajo, da se pridelovanje davka prostega žganja dovoli tudi oni vinogradnikom, ki v letu, ko se je pridelalo žganje, vnovčijo svoje vino na ta način, da si pridobijo omejeno točilno koncesijo ali licence točiti pod milim nebom. Splošno naj bi se davka prosta množina po potrebi uredila in temu primerno povišala.“

S tem končam. (Živahnopritrjevanje.)

Politični ogled.

— Državni zbor. Zadnji petek je nadaljevala poslanska zbornica razpravo o predlogih draginjskega odseka glede ustanovitve zaklada za oskrbo stanovanj. Trgovinski minister Weiskirchner je rekel, da morajo predlogi še enkrat v odsek. Poslanec Lewicki je spravil v razgovor dogodek na lvovskem vseučilišču.

— Proračunski odsek. Naši poslanci v boju. V četrtek, dne 30. junija je proračunski odsek nadaljeval razpravo o italijanskem vseučilišču. Naši poslanci so nastopili zelo odločno, kar pa seveda nemškim bojnim petelinom ni bilo prav in bi bilo že ob začetku seje skoro prišlo do spopadov. Ko se je nemir nekoliko vlegel, je začel govoriti naučni minister Stürgkh. Rotil je poslance, naj za božjo voljo sprejmejo predlogo, ker je položaj skrajno nevaren. Govorili so še mnogi drugi govorniki, med njimi hrvaški poslanec Vukovič, ki je ugovarjal proti vmešavanju inozemskih držav v notranje politične razmere. Nato je prišel poslanec Demšar s svojim obstrukcionističkim govorom, katerega pa ni dokončal, ker je utrujena večina sklenila z obstrukcionisti pogodbo. Prihodnja seje se je vršila v petek ob 5. uri popoldne.

Poslanec Demšar je nadaljeval svoj govor, katerega je končal ob 7. uri zvečer in je vložil 33 resolucijskih predlogov. Za Demšarem sta govorila še poslanca Lewicki in Hrasky. Seja je bila ob 10. uri zaključena. V soboto se je pričela seja ob 10. uri dopoldne.

Po izjavah večine bi imela trajati ta seja vsaj par dni. V ta namen so napravili v sobi poleg proračunske dvorane celo vrsto ležišč. Tudi so bili v sobi električni zvončki, da bi se lahko poslanec takoj poklical, ako bi se je rabilo. Poslanec Hrasky je nadaljeval svoj govor, ki ga je pričel že v petek. Govoril je do ½ ure popoldne. Za njim je dobil besedo dr. Korošec. V svojem večurnem govoru je povdarjal in dokazoval, da je obstrukcijo izzvala vlada. Vlada je zahtevala od Slovencev, naj ji naznanijo svoje želje, potem pa se ni hotela ž njimi pogajati. Dr. Korošec je vložil 100 resolucij, ki jih je v slovenskem jeziku utemeljeval. Svoj govor je zaključil ob 7. uri. Za dr. Korošcem je govoril približno eno uro dr. Ploj, nakar je bila seja vsled kompromisa zaključena. Kompromis pomenja poraz vlade. Stranke večine namreč niso bile v stanu, prisostvovati tako dolgotrajni seji,

eden poslanec za drugim jo je odkuril, tako, da jih je nazadnje ostalo komaj še toliko, da je bila seja sklepčna. Nemci so bili torej primorani, se pogajati s Slovenci. Končno se je sklenilo: 1. sobotna seja se sklene po govoru dr. Ploja. 2. prihodnja seja v ponedeljek ob 10. uri dopoldne, v kateri se konča glavna razprava in se nato seja zaključi. 3. torkova seja se prične ob desetih dopoldne, in sicer so na sporednu stvarni popravki. — V ponedeljek se je obstrukcija nadaljevala. Poslanec Gostinčar je imel zopet daljši obstrukcijiški govor. Vložil je 184 resolucijskih predlogov. — V torek se je začela seja proračunskega odseka ob 10. uri dopoldne. Zapisnikar dr. Korošec ni bral samo zapisnika, ampak tudi vse brezstevilne resolucije in predloge, kar je trajalo do ¾ na 1. uro popoldne. Nato so sledili stvarni popravki. Prvi se oglaši poslanec dr. Hočevar, ki govoril izključno slovensko. Predsednik odseka dr. Chiari ga večkrat opominja, naj govoril tako, da ga bo mogel razumeti, za kar pa se dr. Hočevar niti najmanje ni zmenil. Nato pa Chiari vstane in izjavil, da mu je nemogoče biti za predsednika odseku, v katerem se govoril toliko jezikov, ker on ne razume toliko jezikov in vsled tega ne more slediti razpravam, zato odloži predsedstvo. Obenem se jo za četrt ure prekine, da bo mogel odsek potrebitno ukreniti. Chiari je izjavil, da predsedstva tako dolgo ne bo prevzel, dokler se vprašanje razpravnega jezika ne reši. Čez eno uro se je seja zopet otvorila in je prevzel predsedstvo poslanec mladočeh Maštalka. Poslanec dr. Hočevar po daljših nemirih nadaljuje slovensko svoje stvarno popravljanje. Ob ½ ure je Moštalka sejo prekinil do 3. ure. Ob 3. ure je dr. Hočevar nadaljeval svoj govor in govoril do 6. ure zvečer.

— Krvavi nemiri v Lvovu. Zadnji petek, dne 1. julija so se vršili v Lvovu veliki izgredi rusinskih dijakov, ki so bili naperjeni proti vladi in Poljakom. Blizu 400 rusinskih dijakov je dopoldne koračalo proti vseučilišču, kjer so imeli vkljub uradni prepovedi zborovanje. Govorniki so živahnoprtestirali proti nameri vlade, da se da Italijanom univerza, a rusinskega vseučiliškega vprašanja vlada noče rešiti. Po zborovanju je prišlo do hudič spopad; policija in poljski dijaki so se sprjeli z Rusini. Začeli so padati streli iz revolverjev. Padlo je krog 60 strelov. Kroglja, ki je zadela bogoslovca Adama Kocko, ki je potem med potjo v bolnišnico umrl.

Policija je z golimi sabljami sekala po rusinskih dijakih. Šest jih je ranjenih od strelov. Policija in vojaštvo je nazadnje potisnila dijake v neko dvojano, kjer so jih potem zaprli in ajetirali.

Ta krvavi lvovski dogodek bo imel gotovo važne posledice. Poljaki in Rusini ne bodo več mirno skupaj študirali in tako bo prišlo, da bo morala vlada dati Rusinom lastno vseučilišče.

— Državni zbor odgodjen. Obstrukcija slovenskih poslancev ni bila brez uspeha. Vladna večina je uvidela, da se proti tako odločnim poslancem ne more več boriti, ker so jo celo Poljaki začeli puščati na cedilu. V torek ob 7. uri zvečer se je sestal ministrski svet, ki je sklenil, da se državni zbor do jeseni odgovdi. Obenem je ministrski svet sklenil, da poslanci za časa, ko državni zbor ne bo zboroval, ne dobijo nobenih dijet. Navadno se ustavi izplačevanje dijet samo takrat, kadar se državni zbor zaključi. Naši poslanci zaslužijo, da jih toplo zahvalimo za odločno obrambo naših narodnih pravic. Oholo nemštvu se bo moral privaditi misli, da se slovenski narod ne da več kar tako pritiske ob steno. Živeli naši odločni in vstrajni poslanci!

Mala politična naznanila.

Dne 1. julija: V Lvovu v Galiciji je prišlo danes med rusinskimi in poljskimi vseučiliščniki do velikanskih preteporov, pri katerih se je tudi streljalo. Veliko oseb je nevarno ranjenih, eden je že umrl. Zaprtih je 200 do 250 rusinskih akademikov. — Ceški deželní odbor je sklenil, da ne bo najel novih posojil ter tudi ne bo znižal učiteljskih plač. Ako se pa deželne finance ne bodo zboljšale do jeseni, bodo bržko ne znižali plače učiteljem. — Nemški cesar Viljem se pripelje dne 20. septembra v Šenbrun, da obišče cesarja Franca Jožefa.

Dne 2. julija: Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet, v katerem se je obravnaval zlasti spor, ki vlada med vlado in Poljaki. Položaj je skrajno nevaren, ker namerava poljski minister dr. Duleba odstopiti. — S Krete prihajajo zelo neugodne vesti. Krščanski narodni poslanci nočejo pustiti poslancev mohamedanske manjšine k razpravam v zbornici, če ne priznajo zvestobe grškemu kralju. Velevlasti nameravajo izkreati vojaštvo; je pa veliko vprašanje, ali bo to kaj pomagalo. — Za predsednika ogrske poslanske zbornice je bil izvoljen poslanec Berzeviczy.

Dne 3. julija: Na Angleškem so v zbornici z veliko večino sprejeli spremembu postave o kraljevi prisegi, s katero se je dozdaj zelo hudo žalilo katoličane. — V Albaniji še vedno ni miru, dasi so že mnogokrat listi poročali, da je vstaja zadušena. Še vedno se klatijo okoli razkropljene čete. — Na Nemškem so v Prusiji dobili zadnji čas več novih ministrov. Posebno važen je odstop židovskega kolonialnega tajnika, proti kateremu je zelo ostro nastopalakatoliška stranka „centrum“. — Na Španskem je liberalna vlada pričela boj proti katoliški cerkvi, in njej je hitro sledila tudi vlada na Portugalskem. Na Španskem so pa katoliki še zelo močni, in se jim ni ravno preveč batiti, če bodo kaj delali.

Cenjenim naročnikom naznanjam, da se bode tistim, ki dozdaj še niso plačali naročnine, z današnjo številko list ustavil. Kdor torej noče, da se mu pošiljanje lista prekine, naj blagovoli prej ko mogoče načrnično depositati.

Upav. Slov. Gospodarja.

Razne novice.

* **Lepa zmaga.** Volilni boj, ki je divjal več tednov v 30. volilnem okraju, je bil v ponedeljek končan s sijajno zmago krščanske narodne stranke. Slovenška kmečka zveza je premagala liberalce, štajerciane, Nemce, kolikor jih je pravih, socialdemokrate, nemškutarje, slogaše, liberalne advokate in koncipiente, liberalne učitelje, ki so se prav goreče zavzemali za Ivana Kaca, liberalne urednike in pisače in uradnike celjske Zadružne zveze, liberalne veleposestnike in mešetarje itd. Volilni boj je bil vroč. Liberalci so lagali, da je celo glavnemu hudobcu v peklu zasmrdelo v nos, uganjali nečuvence lumperije in rabili kaznjiva nasilstva. Pa vse ni nič pomagalo. Naše ljudstvo je v ogromni večini in prepošteno in premodro, da bi se še enkrat vsedlo na limanice politične goljufije. Zato je sijajno zmagala značajnost, modrost in poštenost. Naš kandidat dr. Verstovšek je dobil 3179 glasov, liberalni Kac pa samo 1730 glasov. — Živeli vrli in značajni volilci! Z Bogom za narod!

* **Iz pošte.** Za višjega komisarja v tehnični službi je imenovan komisar Anton Jäger v Mariboru. Ana Simonšek je imenovana za poštno oficijantinjo v Sevnici, in Viktorija Umek za poštno oficijantinjo v Brežicah. — Za poštarje, oziroma poštarice se imenovani sledeči poštni ekspedienti in ekspedientinje: Ivan Kresnik v Vuzenici, Jožeta Saveršnik pri Sv. Petru v Sav. dolini, Roza Novak v Vidmu, Ivan Škerlec pri Sv. Tomažu pri Ormožu, Marija Plešec v Moškanjih, Ana Nierergall v Planini, Franc Koser ml. v Juršincih in Ivan Kreft v Št. Jurju ob Ščavnici.

* **Iz davčne službe.** Finančni komisar dr. Ferdo Oplustil, davčni poročevalec okrajnega glavarstva v Slovenjem gradu, je premeščen kot davčni poročevalec k okrajnemu glavarstvu v Mariboru. Davčni asistent Gustav Švaršnik je prestavljen od davčnega urada v Šoštanju k davčnemu uradu v Rogatcu; davčni asistent Karol Reicher je premeščen od davčnega urada v Konjicah k davčnemu uradu v Mariboru; Gustav baron Grutschreiber je premeščen od davčnega urada v Ljutomeru k davčnemu uradu v Konjicah.

Imenovanje pri južni železnici. V višji plačilni razred prideta pristava Ferdinand Soršak in Štefan Beloglavec v Mariboru. Za provizoričnega asistenta je imenovan Fran Hruban, aspirant na Pragarskem. Za revidente so imenovani Konrad Terček, pristav v Poljčanah, Ignac Prelog, pristav v Breznam in Jak. Prek, pristav v Vuzenici. Definitivno sta nastavljena Josip Černe, asistent v Spodnjem Dravogradu in Leopold Kučera, asistent v Pesnici. Za provizoričnega asistenta je imenovan Mirko Rajh v Mariboru.

* **Ivan Kakuška**, nekdajni kaplan v Št. Vidu na Planini in zadnji v Dobovi, je bil dne 14. junija imenovan dekanom. — Cestitamo!

* **Ornigove zasluge** v vzvišenih besedah opisuje slavnostna „Štajerčeva“ številka. Med zaslugami je pozabil „Štajerc“ povedati, da se je pod Ornigovim županovanjem Ptuj povzdignil v šopsarsko prestolnico, od koder se razliva po celiem okraju tisti strup, ki mori ljudi telesno in duševno ter je vir vse tiste obžalovanja vredne razdivjanosti, ki se tamkaj tolkokrat opaža.

* **Zivio — mi.** Pod tem naslovom je urednik Linhart v „Štajercu“ skrupcial pesem, katero more celo med štajercijanci prebaviti le izredno dober želodec. Kot dokaz iz cele čudovite pesmi samo to-le duh-tečo cvetko:

„In kmet in vsaka roka žuljev
se dviga: kruha daje nam!
Na polju, morju, tudi v jami
pridelali smo kruh vam sami,
in vi — lenoba — v a s n i s r a m?“

No, Krol, kje pa ti prideluješ kruh za druge, ali na polju ali na morju ali v jami? In kakšen kruh pridelujejo za ljudi ptujske šopšarje? — Živio — mi!

* „**Štajerčev**“ program izraža slavnostna številka ob 10letnici tako-le: „Gospodarsko delo slovenskega ljudstva skupno z Nemci“. V čem pa je ta skupnost? Slovenski kmet in delavec nosi svoj težko zasluženi denar v nemškatarske trgovine, gostilne in šopšarje; zato ga pa nemškatarski trgovci in obrtniki v narodnem oziru tepejo in tlačijo in mu ne privoščijo niti trohice narodnih pravic. Lepa skupnost to! Za tako skupnost se ogreva „Štajerc“, ki se sam imenuje „t r o b i l o z a t i r a n e g a in i z k o r i š c a n e g a slovenskega ljudstva“.

Slovesnost Vrazove stoltnice se bo obhajala nepreklicno dne 21. avgusta t. l. v Cerovcu. Začasni program je sledeči: 1. Med 6. in 7. uro zjutraj istega dne sprejem slovenskih in hrvaških gostov v Ormožu; ob 8. uri sprejem v Ljutomeru. 2. Ob ½ 10. ur dopoldne pozdrav gostov na Vrazovem domu. 3. Ob

10. uri cerkven govor in slovesna sveta maša. 4. Od 12. ure in 1/2. ure banket. 5. Od 1/2. ure do 4. ure slavnostni govor, deklamacije itd. 6. Od 4. ure naprej prosta ljudska veselica z raznovrstnim sporedom. Med posameznimi točkami petje in godba. — Podrobni spored vse svečanosti objavimo pravočasno. Slavno občinstvo najljudneje prosimo, da nas blagovoli podpirati z nasveti in denarnimi prispevki. Slavna društva prosimo, da čimprej prijavijo svojo udeležbo. Izjavljamo, da se bode strogo gledalo na to, da bo pri slovesnosti izključeno vsakršno strankarstvo. Ta svečanost bodi splošni slovensko-hrvaški tabor! Vse tozadene dopise je poslati vsaj do 31. julija t. l. tajniku gospodu Fr. Štuhecu, kaplanu pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Denarne pošiljke je pa nasloviti na gospoda Fr. Vraza, župana v Cerovcu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu. Darovi se bodo objavili v vseh večjih hrvaških in slovenskih listih. In slavna uredništva drugih listov prosimo ponatiska tega obvestila. — Pripravljalni odbor.

* **Zrebanje zadolžnice štajerskega deželnega železniškega posoja** se je vršilo dne 1. t. m. in so se izžrebale sledeče številke: Vrsta I.: štev. 1610 za 2000 K., štev. 1835 za 2000 K., štev. 2112 za 2000 K., štev. 2658 za 2000 K., štev. 7921 za 400 K., štev. 8414 za 400 K., štev. 8514 za 400 K., štev. 8702 za 400 K., štev. 8733 za 400 K. — Vrsta II.: štev. 3457 za 2000 K., štev. 3788 za 2000 K., štev. 398 za 2000 K. — Vrsta III.: štev. 5060 za 2000 K., štev. 5420 za 2000 K., štev. 5805 za 2000 K., štev. 5978 za 2000 K., štev. 6041 za 2000 K., štev. 10960 za 400 K., štev. 11183 za 400 K., štev. 11467 za 400 K., štev. 11532 za 400 K., štev. 11865 za 400 K. — Predstojče zadolžnice odkupi tri mesece po dnevu žrebanja v Gradcu blagajna štajerskega deželnega zaklada in glede II. in III. vrste tudi c. kr. priv. štajerska eskomptna banka v Gradcu za polno imensko vrednost.

* **Javna dražba** na slovenski meji! Slovenci, pozor! Dne 30. julija letos, ob 10. uri dopoldne, se bodo pri okrožni sodniji v Mariboru, soba štev. 50, prodajale nepremičnine Ivana Lamprehta ml. v Mariboru, ki je prišel v konkurs, in sicer: 1. tovarna olja v Karčevini pri Mariboru, ob državni cesti Maribor-Dunaj, par minut od mariborskega kolodvora; tovarna je čisto nova in je stala 250.000 K. Najmanjši ponudek 75.000 K. 2. Dvonadstropna hiša v Mariboru, Bismarkova cesta štev. 16; stala je 90.000 K.; najmanjši ponudek 39.000 K. 3. Vila z zemljiščem pri tovarni, stala 30.000 K.; najmanjši ponudek 14.000 K. Natančnejši podatki se izvedo na okrožni sodniji v Mariboru, soba štev. 26. Slovenci, ne pustimo preiti to lepo posestvo v nemške roke. Na mojo! — Prosimo tudi druge slovenske liste za ponatis te vesti!

* **Svete Višarje.** Izredno slovesno se je letos praznoval tu praznik sv. Petra in Pavla. Ta dan so namreč počastili našo slavno božjo pot prevzvišeni g. dr. Jožef Kahn, knezoškop krški. Prišli so na Sveti Višarje že dan poprej proti večeru. Solze so nam silile v oči, ko smo gledali 72 let starega in bolehnega vladika z romarsko palico se bližati Marijinemu svetišču. In kdo naj bi ne bil ginjen pri tem pogledu? Zakaj taka pot za tako starega in oslabelega človeka gotovo ni majhna reč! Toda ljubezen vse pretrpi, vse prenese. Ta ljubezen in pa vema za svoje in svojih ovčev zveličanje je gnala Prevzvišenega, da so prišli, udeležit se odpustkov svetega leta in priporočit sebe in svoje škofjane nebeški Kraljici. — Na sv. Petra in Pavla ob 9. uri so Prevzvišeni darovali pontifikalno sv. mašo, katere so se romarji — večinoma iz domače škofije — udeležili z vidno pobožnostjo. — Podobnih svečanosti bo letos na Sv. Višarjah še več. Do sedaj so nam naznanjene sledeče: dne 17. julija bodo imeli tu pontifikalno sv. mašo mil. gospod Gvidon Bittner, protonotar in stolni dekan celovški; dne 31. julija mil. g. Ferdinand Wappis, papež. hišni prelat, in dne 15. avgusta mil. g. dr. Ant. Müller, stolni prošt celovški. — Pretečeno soboto se je tu ponesrečil nek romar z Jesenic na Gorenjskem. Med potjo je zadel ob skalo, padel in se pri tem tako poškodoval, da je še isti dan na Planini pod Višarsko goro umrl. Ljudje, ki so ga poznali, so pravili, da je bil pijan; že od doma je šel baje pijan in tudi med potjo je zastal, da si ga je še lažje „več privoščil“. Doma sta se baje pred odhodom z ženo sprla, ker mu ni pustila vzeti s seboj 7letnega sina. Predno je šel od doma, je bojda reklo: „Jaz pojdem na Sv. Višarje. Osem let že nisem bil pri spovedi, na Sv. Višarjah bom morebiti šel.“ — No, šel je na Sv. Višarje, prišel pa ni. Vzrok tega je, kakor se splošno sodi, pjanost. Bog mu bodi milostljiv! Vsem romarjem pa, zlasti tistim, ki na božjih potih žalijo Boga s pjančevanjem in z drugimi grehi, bodi ta dogodek resen opomin, da je božja pot nekaj svetega, da jo je zato treba opraviti s pravim, bogoljubnim namenom in pobožnim načinom.

Mariborski okraj.

Zaključek šolskega leta na mariborski gimnaziji. Dne 1. julija se je na mariborski gimnaziji zaključilo šolsko leto. Razun maturantov je 60 gimnazijev napravilo skušnjo z odliko. V I. razredu v A-odelku: 7; v B-oddelu: 4 in sicer: Grebenšek Iv., Lukman Franjo, Mihalič Boris, Veber Franjo. II. A: 4; II B: 9 in sicer: Cafuta Anton, Kejzar Miroslav, Kokolj Ivan, Konrad Jožef, Lörger Alfons, Lovrec Franjo, Rantner Vincenc, Vošinek Josip, Živko Konrad. III. A: nihče; III. B: 4 in sicer: Klobasa Josip, Tomažič Anton, Vauhnik Vladko, Verhjak Al.

IV. A: 5; IV. B: 3 in sicer: Goršič Ivan, Ilčič Srečko, Rudolf Josip. V. A: 5; V. B: 8 in sicer so izmed teh Slovenc: Mušič Martin, Glaser Ivan, Marinčič Ivan, Urleb Franjo. VI.: 12; Slovenci so: Bratina Franjo, Goričar Anton, Habermut Avgust, Mirt Josip, Muster Josip, Satler Franjo, Svetina F. VII.: 4, Slovenci sta: Črepinko Ferdinand, Kovačič M. V VIII. je z odliko absolviralo 6 maturantov.

Maribor. Za železničarje sta nastavljena dva nova zdravnika, dr. Draž in dr. Theodor pl. Lichem. Zdravnik za železničarje se pomnožijo zaradi znane odločbe generalne inšpektoje železnic, da so vši člani družin železničarjev prosti zdravniškega oskrbovanja.

m Kamnica. Zadnji čas je doživeljala Kamnica marsikaj lepega. V nedeljo, dne 26. junija se je vršila pri znani krasni cerkvi sv. Urbana velika slavnost, v spomin 50letnice slovenskega blagosloviljenja te cerkve po nepozabnem rajnem škofu Slomšku.

Cerkvica vrh gore,
Cerkvica bela,
Vsak dan pozdravlja te
Duša vesela.

Besede, kakor bi bile namenjene za le-to našo zalo hiš božjo. Kakor okitenava nevesta v beli obleki se je blišala na vse strani z venci in napisi okrašena ter obložena s cvetkami, kar so preskrbeli naša vrla slovenska dekleta. Že na predvečer je naznani pokop tipičev in milo doneče zvonenje, da bo drugi dan nekaj posebnega. Nekaj čarobnega pa je nudila očem razsvetljava cerkev. Kakih 50 bakelj je gorelo okoli cerkve, velikanski kres, mogočni strel, lepo ubrani glasovi Urbanskih zvonov, vse to je pač moralno ganiti najbolj trdosrčnega opazovalca. — Drugi dan nas je sicer zjutraj vreme strašilo, a vendar se nas je usmililo nebo ter prenehalo z dežjem, tako, da se je procesija, z Najsvetejšim vršila v lepem vremenu. Le ljudstva je bilo manj, kakor je bilo pričakovati. V krasni pridigi nam je potem znani govornik, preč. g. dr. Medved, z ravno istega mesta, ko so pred petdesetimi leti škof Slomšek, „rožce sadili“, podal zgodovino Urb. cerkve. Marsikaj hudega je morala že prestat, pa našla je nekdaj, kakor letos, oporo v vrlih krščanskih možeh, slovenskih kmetih in delavcih, vnetih za božjo čast. Možje, ki se tako vrlo krepko potegujejo za čast božjo in iz katerih veje taká navdušenost in požrtvovainost za lepoto hiš božjih, to so pravi, nepremagljivi stebri krščanstva in domovine. Slava jim! — Potem nam je orisal vrline „odrešenika“ štajerskih in koroških Slovencev, Ant. Martin Slomšeka. V silno galnjivih besedah nam je opisoval gospod govornik skoraj da nedosegljivo skrb tega škofa za časni in večni blagor duš. Koliko dobrega da so spisali, ustanovili družbo sv. Mohorja, prestavili škofijski sedež lavantinski v naš bližnji Maribor. Spodbujal nas je, naj ne pozabimo tega velikega dobrotnika, naj marljivo čitamo njih spise ter se po njih ravnamo. S slovesno sveto mašo se je sklenila dopoldanska slovesnost. — Popoldne nam je pa preč. g. župnik križanski dal lepe nauke za slovo od te izvanredne svečanosti. — Zadnjo nedeljo, dne 3. t. m. pa je bil drug, slavnostni poln dan, ki je bil še galnjevišji kot pri sv. Urbanu. Kamnica je bila polna belih Marijnih hčera. Ti slovesni sprejem, te mnogobrojne Marijine zastave, pomikajoče se med milim petjem Marijinih pesmi, to je nekaj izvanrednega. Na tem mestu bodi omenjeno le toliko, da je samo opoldne po obedu govorilo in prineslo pozdrave 20 govornic, Marijinih družbenk. Popoldne se jih je zopet več oglašilo. To je bilo navdušenje za sveto stvar, za sveto vero, Marijino čast in slovensko domovino. Ker pa bo na drugem mestu o tem shodu obširneje povedano, naj to tukaj zadostuje. Opomnim še samo to, da so Kamničani za god slov. apostolov sv. Cirila in Metoda tako streljali, da so se kar okna tresla.

m Sv. Križ pri Mariboru. Srečen dan je imelo tukajšnje bralno društvo zopet na praznik sv. apostolov Petra in Pavla s svojo prireditvijo v korist „Slovenski Straži“. Ko je najprej mladenič Ljudevit Nudl iskreno pozdravil mnogoštevilne navzoče in v lepih besedah spregovoril o pomenu mladeničkih in dekliških zvez, uprizorili ste se s hvalevredno spremnostjo igri „Čašica kave“ in „Prepirljiva sosedka“. Vrlemu nastopu mladih igralcev in igralk se je vse čudilo. Posebno pa je ugajal mešani pevski zbor, ki se je tokrat prvič oglasil. Ko je č. g. M. Zemljič od Sv. Jurija navzočim v zbranih besedah razložil velikanski pomen „Slovenske Straže“, zlasti za tukajšnje obmejne kraje, je takoj prijavilo 25 oseb svoj pristop k podružnici „Slovenske Straže“, ki se ima prihodnjo nedeljo, dne 10. julija tukaj osnovati. Med zunanjimi gosti, ki so nas posetili v posebno lepem številu, moramo pohtvalno omeniti vrle Št. Jurčane, bili so pa tudi gostje iz G. sv. Kungote in celo iz daljnega Št. Lovrenca.

m St. Lovrenc nad Mariborom. A. Roussy, živcar, sedanji lastnik „radlbaških planin“ in znamenite Leblankove parne žage, je daroval za tukajšnje ubožce 100 K. — V imenu obdarovanih ubožcev mu izreka najsrneje javno zahvalo kn. Šk. župnijski urad in predstojništvo cerkvenega ubožnegata zaklada.

m St. Lovrenc nad Mariborom. V. „Marburger Zeitung“ z dne 12. m. m. se nek tukajšnji frazer na Marburgerci lasten burševski in denuncijantski način zaletava v odlične mlaide slovenske gospode, ki so se pred tedni spodikali nad nastavljenimi sudmarkovskimi, oziroma šulvereinskimi liberalnimi pušicami v gostilni Jakoba Novak, kamor radi Slovenci zahajajo. Marburgerčin dopisnik nas izziva. Njemu, njego-

vim somišljenikom, gostilničarjem in trgovcem pove mo danes na ves glas, da je v St. Lovrencu nad Mariborom za vsakega zavednega in poštenega Slovenceja javno nastavljanje sudmarkovskih in šulvereinskih pušic nesramno izzivanje pretežne večine tukajšnjih prebivalcev, Slovencev! Ker jim je Südmarka preved prusovska in luteranska, zato so tudi dobro misleči avstrijski Nemci proti Südmarki ustanovili društvo Ostmarko, in se zoper Südmarko bojujejo in ji kolikor mogoče nasprotujejo, ter so jo pred par tedni javno pred c. kr. sodnijo v Lincu na Zgornjem Avstrijskem z natančnim, neovržnim razkritjem o njenem nevarnem delovanju ob slovenski meji tako blamirali, da sedaj vši časniki o tem pišejo in da se ji celi svet smeji. In mi, pošteni Slovenci, bi jo trpeli in celo podpirali z darovi! Nikdar! Cesarske se brani pošteni avstrijski Nemci, istega se brani še bolj pošten Slovenc; in to, cesar se oba poštenjaka branita, je Südmarka. Zato zahtevamo vši Slovenci, da vse javne gostilne in kramarije odstranijo nas izzivalne sudmarkovske in šulvereinske pušice! Katere tega nočjo storiti, tiste pa naj raz svojih hiš izvesijo napis: „Tu sem smejo priti pit in kupovat le pristni nemški sudmarkovci!“

m Sv. Peter pri Mariboru. Dne 3. julija so predili naši veteranci iz l. 1866 — šest jih je še, ki so še vsi precej čvrsti in krepki — prav ginaljivo cerkveno slovesnost. Za svoje pri Kraljevem gradiču leta 1866 padle tovariše najeli so sv. mašo, pri kateri so svetili in prejeli skupno sv. obhajilo. Tako je prav! Bilo je lepo in ginaljivo. — V ponedeljek na večer nas je obiskala zopet huda toča, ki ni bila sicer tako debela, kakor dne 12. junija, pa bolj gosta in obilnejša, ter pobrala še to, kar je prej pustila. Šla je ravno tam, kakor pred tremi tedni; sedaj si je še privoščila tudi Vodole. Še v sredo je bil cel kup toča pod cerkvenim kapom. — V nedeljo, dne 17. julija ima po rani službi božji v cerkveni hiši gospodarski shod „O-srednja zadružna za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje“. Vse gospodarje in vse živinoreje opozarjam na to zelo važno zborovanje. Posebno na naše kraje je jako velikega pomena. — Pridite!

m Regulacija Pesnice, proga I. Z dopisom od dne 10. junija 1910, štev. 1994-II. je prosil štajerski deželni stavbeni urad v Gradiču za kolavdiranje izgotovljenega dela pri regulaciji Pesnice, proga I, predmet: Langentalski most — ustje potoka Cirknica. Raditega se vrši v smislu par. 79 in 89 jvodnopravnega zakona od 18. januarja 1872, št. 8, dež. zak., komisjonelna preiskava v torek, dne 12. julija, eventualno nadaljevanje v sredo, dne 13. julija 1910. Komisija se snide ob 9. uri zjutraj pri Langentalskem mostu. Pri tem je, ako se ni že prej pismeno, vložiti morebitne ugovore, ker se bo drugače pri povoljnem izidu naprava odobrila. — Načrti ležijo v pregled pri c. kr. okrajskem glavarstvu v Mariboru, soba štev. 5.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Ni še dolgo od tega, ko sem prišel skozi ta prijazni trg v Slovenskih goricah. Kako se začudim, ko pridem mimo gasilnega doma, slavnoznanega po svojem napisu v edinozvezčavi nemščini „Rüsthaus“ in zagledam skozi odprtne duri v ozadju izzivajočo frankfurtersko trobojico črno-rudeče-žolto. Daleč smo prišli, da že naša gasilna društva, ki so vendar ustanovljena dobredelnim namenom, ne pa politiki, delajo raboto nemškutarstvu. Poleg tega visijo v gasilnem domu tablice z imeni članov, seveda pristna slovenska imena, pisana v blaženi nemščini, n. pr. Koschar, Gollob, Mlinaritsch itd. Radovednost me je gnala poizvedeti, ali so ti možje, katerih imena sem tam čital, v resnici sami tevtoni. A kakor sem izvedel, so med njimi dočela narodni in pošteni možje naših vrst. Kako se morejo torej ti možje tako ponižati, da nastopajo kljub svoji narodni zavesti in proti svojemu prepričanju pod nemškimi barvami in nemškim pravopisom? — Kje je tukaj doslednost in značajnost?

m Sv. Jurij v Slov. gor. Kmetijska podružnica je imela v nedeljo, dne 19. junija t. l. po rani sv. maši zborovanje v gostilni g. Fr. Krajnca. Navadni gostilnični prostori so bili polni poslušalcev. Gospod deželni potovalni učitelj Pirstinger je v prav poljudnih besedah predaval o vinoreji. Prvič je omenil, da si zberemo pri napravi novih vinogradov našim legam primerne vrste, da še tudi vsekako lahko v slabejših legah pridelamo mnogo in tudi dobrega vina. Razlagal je, kako treba rezati, da nam trs vsako leto enakomerno rodi, kako treba pri kopii paziti, da se koreninice, ki jih poganja cepljeni del trsa, skrbno odrezujejo, sicer nam trs v par letih pogine. Priporočal je, da bo treba letos prav pridno, pa tudi vestno škropiti, ker se bo gotovo peronospora, ker ima letos ugodno vreme, v najkrajšem času prikazala. Govoril je še o vezi, o pobiranju nerodovitnih in nepotrebnih mlaďak in zalistkov, o vršičkanju, ki se na locnili (Šparonih) naj kmalu opravi, na rodnem lesu pa šele v drugi polovici avgusta ali v začetku septembra. — Tudi plevel se naj v vinogradih skrbno zatira, pozornost je treba očiščati na listje še po trgtavi, ne da bi se ga že prej odstranjevalo radi zorenja grozdja, ravno naročne, ker potem grozdje slabje zori, in se očesa ne razvijajo popolnoma, kar potem škoduje za drugo leto. — Govoril je še o ravnanju z moštom v kleti, o pretakanju in o porjanju vinajitd. — Nazadnje je priporočal tudi sadno drevje škropiti proti kranjavcu (fuzikladiju), ki povzroči, da dreseno listje poruji, posuši in potem s sadom vred odpade. Tekovino je treba ravno tako pripraviti, kakor za vino-grad. Škropiti pa bi se moralno prvikrat pred cvetom, drugikrat po cvetu in tretjikrat ob koncu junija. Po

končanem predavanju se zahvali g. načelnik podružnice, Ivan Roškar, dež. in drž. poslanec, g. potovanemu učitelju za njegov trud in želi, da bi se mi tudi teh naukov in nasvetov držali.

m Razvanje. Zadnjo nedeljo smo imeli v Razvanju Telovo procesijo. Bil je veličasten pogled. Ta procesija je pričala o globokem verskem četu Razvanjanov. Udeležilo se je tega češčenja sv. R. Telesa vse, kar je le moglo. Velikanska truma belo oblečenih deklic, šolski otroci pod vodstvom nadučitelja g. Atzlerja, požarna bramba in dolga vrsta mož in mladeničev, žen in deklet. Vsi so pobožno in vneto peli, drugi goreče molili. Vse je bilo tako lepo! In kako so okrasili cerkev in okusno priredili oltarčke! Vsi so bili lepi, najlepši pa pri Grašču, ki je po vzuoru velikega oltaria v Hočah izrezljal manjši namizni oltarček. Koliko so imeli truda, koliko noči so prebedeli mladeničev in dekleta, da so vse tako lepo uredili in okrasili! In vse to v čast Najsvetejšemu Rešnjemu Telesu. Čast jim, vsa čast! Aranžiral pa je vse skupaj, kakor že več let zaporedoma, g. Janez Wurzinger. In Razvanjančani mu izrekamo za to iskreno zahvalo. Jezus v sv. Rešnjem Telesu naj poplača stoterno vsem skupaj, ki so kaj k tej naši slovesnosti pripomogli. Med procesijo in pri pisanku teh vrstic sem se večkrat spomnil na grožnje nekega moža, ki v Razvanju že dolgo let nosi zvonec. Ta človek pravi, da bo č. g. dekanu v Hočah zagrozi, da bo prestopil k protestantom in ž njim 150 drugih Razvanjančanov, ako skoro ne odide č. g. Kranjc. Zakaj le? Mogoče zato, ker otroci v šoli in cerkvi lepo molijo in se pridno učijo? Razvanjančani protestiramo pred vsem svetom zoper tako hudobijo in neumnost. Ravno zadnja procesija je pokazala, da smo Razvanjančani zvesti katoličani, četudi nas pred vsem svetom dot. oseba črni; in tako bomo tudi ostali. Če bi kdaj odstopil, bi bil gotovo kak "šnopsar", ki že sedaj dela sramoto katoliški cerkvi in protestantovska ž njim ne bo nič pridobila. Bedi povedano vsemu svetu: "K protestantom, kjer nimajo sv. Rešnjega Telesa, tja mi Razvanjančani ne gremo nikdar! Za Judeževe groše se tudi ne prodamo!"

m Razvanje. Kakor poročajo nemški časniki, je bila dne 30. junija v Razvanju volitev načelnika in namestnika krajnega šolskega sveta. Načelniki je posestnik in krčmar g. Peter Trinko, namestnik posestnik g. Friderik Roth. Oba enoglasno izvoljena. Prejšnji načelnik je bil znani krčmar Martin Pukl, ki je zdaj najhujši kričač in je odpravil z raznim pričakovanjem starega osivelega nadučitelja Atzlerja. Pukl je bil 25 let načelnik. Letos pa ni niti v odboru. Kako se spremenjajo časi!

m Šmiklavž pri Mariboru. Pretekli mesec smo imeli pri nas občinske volitve. Proti narodnim kmetom in prejšnjemu narodnemu županu Lešniku je učitelj Martin Gobec organiziral neko stranko socialdemokratov in nemškutarjev. V prvem razredu so od stranke "Slovenske kmečke zvezze" izvoljeni slediči trdn in ugledni možje: Florjančič Jakob, Potočnik Janez, Vauhnik Avgust in Gorinšek Janez. V nasprotni nemškatarski stranki so: narodni (!?) učitelj M. Gobec, Logarič Anton, o katerem se pripovedujejo pravčudne stvari, Grašč Franc, ki zna komaj napisati svoje ime, in mizar Klep Štefan. Volitev župana in odbornikov smo imeli dvakrat, ker se je prvič pritožil posilinemski učitelj Gobec. Županom je vdrugič požrebanju izvoljen mlađi in narodni kmet Jakob Florjančič in Janez Potočnik, tudi značajen in pošten mož, drugi svetovalec pa je Logarič Anton. Tako je občina vsaj po večini že ostala vedno v narodnih, poštenih rokah. Od posilinemcev je hotel postati župan Franc Grašč, ki pisati ne zna, pa se mu ni posredilo. — Gobec pa nasvetujemo, naj pobere lepo svoja šila in kopita, ako dela tako zoper Slovence. Včasih smo o nekaterih učiteljih že brali, da držijo s štajercijanci, med tistimi je zdaj tudi g. Martin Gobec. — Da ga ni sram!

m Fram. Kmečka hranilnica in posojilnica se tudi letos prav lepo razvija. Promet se pomika in bliža k 100.000 K. Gotovo lep napredok kmečkega podjetja v pol letu. Pa je tudi lepo videti naše kmete, kako uradujejo ob nedeljah po službi božji v posojilniški dvorani. Vsako nedeljo pridejo skoro vsi odborniki, 7 po številu. Kmet je načelnik, kmet je tajnik naše nove posojilnice. Občudovati moramo te kmete zaradi njihove previdnosti pri posojilih in natančnosti v uradnih poslih. Ljudstvo to ve in jim zaupa in še zlasti zato, ker so sami dobri gospodarji. Naša posojilnica je pa tudi velika dobra za ljudstvo, ker so stroški majhni. Če si izposodiš 200 K, ti ne pridejo vsi stroški s procenti vred za pol leta na 10 K!! Glej, pri kaki drugi posojilnici pa bi moral plačati samo deleža 20 K!! Velika razlika! In to je bil glavni vzrok, da se je lani ustavila nova posojilnica. Drugi vzrok pa je ta, da naj kmetje sami gospodarijo in razpolagajo s svojim denarjem in dobiček naj gre za kmečke potrebe.

m Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 19. junija t. l. uprizorjena igra je tako izborno uspela, da se ista dne 4. julija t. l. popoldne po večernicah ob 3. uri na splošno željo ponavlja. P. n. gostje od daleč in blizu že naprej prisrčno pozdravljeni. Pridite, ne bo vam žal; videli boste lepo igro "Dve materi" na krasnem odru g. akad. slikarja Frasa! Vstopnina samo 40 vin.

m Studenice. Pretečeno nedeljo je priredila šolska mladež pod vodstvom g. nadučitelja in gospo učiteljice prav ljubko Krištof Šmidovo igro: "Kjer je največja sila, je božja roka najbolj mila." Naposlед je

bila ginljiva poklonitev pred podobo cesarjevo. Lepo so igrali in peli otroci. — V nedeljo pa v bračno društvo v proslavo sv. naših apostolov Cirila in Metoda!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Dne 4. julija zvečer so po celi ptujski okolici goreli številni kresovi. Topiči so pokali na vseh straneh, lepe rakete so šigale v zračne višine. Na Hajdinu so imeli kar dva velika kresa, pri obeh tudi pridno streljali. Zavedno slovensko ljudstvo se povsod giblje okoli nemškega Ptuja.

p Požar. Dne 27. junija je nastal podnevi požar v tovarni za usnje, ki je last g. Pavla Pirha, brata I. Pirha, kateremu je šele maja pogorela velikanska nova tovarna na Bregu. Ogenj so kmalu vdushili.

p Umrl. je dne 28. m. m. Karl Kratzer, mizarški mojster na Ptiju.

p Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptiju je začela poslovati. Uradni prostori se nahajajo v samostanu preč. gg. minoritov. Uradni dnevi so v sredo od 8. do 12. ure dopoldan in v nedeljo od rane do pozne službe božje. — Frošnje za posojila se sprejemajo in dajejo posojila vsak dan od 8. do 12. ure dopoldan. — Obrestna mera za hranilne vloge je 4%, za posojila na intabulacije 5%, za posojila na poroštvo 5%. Vse zemljeknjične prošnje itd. izvršuje posojilnica strankam brezplačno.

p Velik požar je bil ponoči dne 5. julija na Hajdinu, ki je napravil veliko škodo; podrobnosti še niso znane.

p Dornova. Po dolgem času so se zopet enkrat oglašila naša dekleta z lepo igro "Čašica kave". Šola, kjer se je igralo, je bila z našim dobrim in ukaželjnim ljudstvom napolnjena do zadnjega kotička. Po drugih krajih je navada, da se ob takih priložnostih napravi kak gorov. Pri nas seveda nismo tako srečni. Zato pa mi čuda, da naša nemškutarja tako trdovratno sili s svojo glavo na površje. Nadučitelj Weinhard hoče baje po vsej sili prevzeti vodstvo namesto slomskega Visenjaka. Kar se pa tiče vaše pretunce, da nam v bodoče zaprete šolo, pa bodo davkoplaćevalci menda tudi nekaj zraven govorili. Pouka naše mladine se raje poprimite, ne pa fajerbera, po katerem se sliši, da mu mislite "gučati nemški guč". Tega nam je še treba! Dornova ima še dovolj narodnjakov-korenjakov, ki bodo znali še pravočasno poseči vmes, da vasi zabranijo tak nastop. Ve dekleta, pa le naprej, delajo same, če vsi drugi spijo.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 26. rožnik t. l. ostane za našo župnijo znamenit dan. Naše bračno društvo si je letos omislilo nov oder, in omenjenega dne se je vršila otvoritev odras s prav dobro uspeло slavnostjo. Dasi je naša mladina nastopila prvakrat, je vendar nastop zaslužil vso pohvalo, je presenetil naše pričakovanje. Pri takih nastopih se človek prepriča, koliko dušnih zakladov je skritih v našem ljudstvu, zlasti v naši mladini, in kako hvaležno delo je, te zaklade spravljati na dan. Pogumno so nastopili deklamatorji: prisrčen pozdrav nam je izročil, prvi deklamator, s čutom je prednašala deklamatorka slavosves "Kmetski hiši". Nastop naše kmečke mladine je dokaz, kako resnične so besede, s katerimi slavi pesniki kmečko hišo. Zelo dobro je rešil svojo nalogu naš pevski zbor pod vodstvom vrlega g. organista. Sele kratek čas je pri nas, a je že dosegel tako lepe uspehe, hvala mu, da nam je pripravil tako lep vžitek, saj kar je dan brez solnca, to je veselica brez petja. Najbolj so bili pač vsi radovedni, kako se bodo postavili igralc in igralke. "Ne bi si mislil, da bodo že prvakrat tako dobro izvršili svojo nalogu," je marsikdo vzkliknil po igri. Do solz je marsikoga ganila igra "Sv. Cita", v kateri so mladenke prav dobro pogstile svoje, nekatere precej težke vloge, n. pr. gosp. Fatineli, Cita, hčerkki, dekle itd. Burni smeh je vzbudila "Krčmar pri zvitem rogu" in "Trije tički", ki so lakomnega krčmarja tako opearili. Za par mesecev nam je ta smeh golovo podaljšal življenje. Našo slavnost pa je posebno povzdignil in ji dal jedro slavnostni govornik g. dr. Hohnjec. Z njemu lastno zgovornostjo nam je v svojem govoru naslikal pomen in potrebo doma za vsakega človeka, kakor tudi za društvo, opisal pomen naših društev, pomen odras in gledaliških predstav. Njegove krasne besede naj najdejo dobra tla ter obudijo obilo sadu. Najsrečnejša zahvala, da ste nas, g. doktor, počastili s svojim prihodom in govorom. Zadovoljni so bili vsi mnogoštevilni gostje iz domačie in sosednih župnij, iskrena zahvala za lep obisk vsem, zlasti še dobrim sosedom posebno iz Cirkove, Gore, Ptuja, Hajdina. Naša naloga pa je, da to, kar smo tako lepo začeli, tudi nadaljujemo. Za naroda slavo, korist in prosveto delujmo vsi skupaj z ljubeznijo vneto!

p Sv. Trojica v Halozah. Spet imamo zapisati dve prelepi cerkveni slavnosti v naši župniji. Obe dve delate čast pobožnim in požrtvovalnim faranom trojčkim, in pričate o vstrajni delavni gorečnosti g. župnika Lenarta Vavpotiča za lepoto hiše božje in za red tudi pri podružnih cerkvah. Pri naši podružnici sv. Duha v Halozah je že pretečeno jesen dal popraviti drejšnji g. župnik, zdaj gvardijan v Ptiju, Norbert Povoden, cerkveno streho, stolp, sploh celo cerkev zunaj, in tudi celo župnišče; zdaj so se omisile še nove, velike, popolnoma kamenite stopnice s 53 stopnjami, ki dičijo ves hrib, na katerem stoji cerkev, spričevanje pa dajejo tudi neustrašeni delavnosti tamonjih prebivalcev, ki so s tako težavo in v nevar-

nosti vozili to kamenje v breg. Pri vsem tem sta pa veliko potov storila g. obč. predstojnik v Doleni, Jožef Marinčič, in g. cerkveni ključar Urban Serdinšček. Veseli dan blagoslovilja so naznali topiči in godba na binkoštni ponedeljek. — Nad vse lepa slavnost pa se je vršila predzadnjo nedeljo pri naši drugi podružnici, to je pri Materi božji v Podlehniku, stari minoritski farni cerkvi. Cerkev zunaj in župnišče je popolnoma prenovljeno, stolp ima novo streho, nov strelovod, novo jabelko in na novo pozlačen križ, ki cerkvi držijo nove kamenite stopnice s 17 stopnjami. K redki svečanosti na dan blagoslovitve je prihitelo ljudstvo od vseh strani, prisrčno ginljivo je bilo gledati bele deklice, ki so nosile ovenčano zlato jabelko in dečke s šopki, noseče veliki križ. Ko se je začelo jabelko med pokanjem topičev, vzdigovati od tal in je zaigrala godba, je bilo solzno marsikatero oko, pričajoč, kako globoko v človeško srce segoče so slavnosti v naši sv. katoliški cerkvi. Prej so bile blagoslovljene stopnice, katere so kakor one pri sv. Duhu lično delo kamnoseka domačina g. Jakoba Horvata v Stogovcah. Da se je vse to delo tako lepo in srečno dokončalo, si je med drugimi posebno veliko prizadel val cerkveni ključar g. Jurij Trafela. — Tako imamo v naši fari v najlepšem redu dve podružni cerkvi, daj nam ljubi Bog srečno prenoviti še tretjo, to je podružnico Nova cerkev.

p Sv. Križ tik Slatine. Bračno društvo priredi v nedeljo, dne 10. julija Ciril-Metodovo slavnost s sledečim dnevnim redom: 1. Sv. Ciril in Metod, pesem; vgl. A. Foerster; poje mešan zbor. 2. Slavnostni govor: "Zakaj slavimo sv. Cirila in Metoda?" 4. Ustanovitev podružnice "Slovenske Straže". 4. "Ne zveni mi", pesem, vgl. Aljaž; poje mešani zbor. 5. "Vaški skopuh"; igrokaz v treh dejanjih. 6. "Slovan na dan", Volarič, poje mešani zbor. — Sedeži 1 K; vstopnina 60 vin. — Med posameznimi točkami igra gramofon.

p Sv. Križ tik Slatine. (Naš Breztovec na vrhuncu!) Da bo ta naša občina naenkrat tako zaslovela, kdo bi si bil kedaj to mislil? Sicer nismo zasledili zlate rude in tudi ne nove Slatine, ampak lovškega najemnika smo dobili novega, in to v osebi gnadljivega gospoda Štefa iz Stermca pod Bočem. Kakor je slišati, se nam mislijo gospod najemnik v kratkem predstaviti, in sicer na belem šimelnu in v spremstvu dvanaestih vitezov. Tudi mi kajpada delamo velike priprave za ta odličen sprejem, samo, da o njih molčimo, da bo presenečenje tim večje. Izdamo le dve skrivnosti: Na meji občine jih bo pričakovalo 12, po kinežkem kroju uniformiranih zajcev iz najplemenitejših zajejih rodbin, a na najlepšem mestu občine se jim postavi lovška vila čisto natančno v tistem slogu, kakor je ona v Stermcu Štev. 4. Torej na veselo svinjenje gnadljivi gospod! Puške pa jim ni treba prinesi seboj, kajti pri nas raste bezgovja dovolj. Sicer so naši otroci od zajcev precej različni, vseeno pa mislimo, da je previdnost vedno dobra. — Vas željno pričakujoci Breztoveci.

p Rogaška Slatina. (Sadovi nemške šole.) Neki duhovnik je nedavno srečal na potu iz Podplata na Slatino sredi pota na Slatino dva šolska dečka od 8 do 11 let po videnju, ki sta ga sicer pogledala, a šlatiho in brez vsakega pozdrava mimo njega. Komaj pa sta bila dečka par korakov dalje, zakriči eden: "bindišer!" Duhovnik se ozre, ker nobenega drugega človeka ni bilo bližu, a dečka sta se bila skrila. Kmalu nato zakriči zopet isti glas: "bindišer!" Duhovnik se za male suroveži ne dalje brigal in šel svojo pot. Srečal je še tudi druge otroke, ki so šli vsi tihi in počmljeno mimo njega. Le nekateri ga je pozdravil, in sicer po nemški. Da so bili to otroci nemške šole na Slatini, po vsem tem ni dvomljivo. Kakor se vidi, donaša ta nemška šola na Slatini lepe sadove in mora biti strastna ponemčevalnica slovenskih otrok, ker omenjeni otroci so vsi iz okolice, torej gotovo sami slovenski otroci. Sedaj bi pa le vprašali slovenske starše, ali jim ni nič žal za svoje otroke, da jih dajo v take šole v odojo, kjer postanejo slovenski otroci sovražniki slovenskega ljudstva, torej tudi svojih slovenskih staršev. Taki otroci lahko kedaj še na grob svojih staršev pljuvajo. Torej proč od nemške šole! Če že hočejo nekateri starši, da se njihovi otroci uče nemškega jezika, saj se bodo tega tudi na slovenski šoli dovolj naučili, pa bodo ostali dobrni, kar je veliko več vredno. Na nemški šoli pa se slovenski otroci dosledno pokvarijo, podivijo in izpridijo, kakor ta slučaj dovolj jasno priča. Kako bi mogel biti tudi otrok dobrega srca, če se mu v šoli ne vceplja ljubezen do lastnega jezika in naroda? Zato naj gredo nemški otroci v nemško šolo, a slovenski v slovensko! Kdor pa more, naj se za tiste slovenske otroke, ki gredo v nemško šolo, pobriga ter jim vzbudi slovensko srce, narodni čut, in jim da čitati tudi katero slovensko knjigo. Ne dajmo slovenskih otrok nemškemu molahu v žrelo!

p Završ. Dekl. Marijina družba priredi v nedeljo dne 10. julija po večernicah pri g. Miheliču v Dobravi Ciril-Metodovo slavnost z govorom, deklamacijami in igro "Dve Materi". Med posameznimi točkami svira obilne udeležbe.

p Sv. Trojica v Halovah. Gospodarsko in bračno društvo priredi v nedeljo 10. julija po večernicah prostorih g. Belinc pri cerkvi veliko slovesnost in veselico v proslavo sv. Cirila in Metoda z vsporedom: "V ječi" in "Zgubljena stava". Pevske točke moškega zborja Trojčkih fantov, godba, umetni ogenj, prosta zabava. V pravabilnem številu na svedenje!

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. "Narodni Dnevnik" od 6. junija t. l. je svojim naročnikom postregel z veliko klobaso, ki

ji pravimo maternka, ponekod tudi durec. Zakapčana ali zavezana je ta klobasa z naslovom: *Iz Ljutomeru*. Nabasana je z najrazličnejšo mešanico: svetniki, backi, Weixli, Škamleci. Pa kaj bi taka-le klobasa brez popra in „gvirca“? Liberalci bi je ne mogli prejaviti. In več klobasar se je tudi na to oziral! — Trojne volitve smo imeli v Ljutomeru: okrajni zastop, občina, posojilnica. Pri nobeni nismo nazadovali. Pov sod je število slovenskih volilev naraslo. A čudne pojme ima dopisnik o volitvah! Pogreša namreč: živahnosti, različnih mnenj, zanimanja, Šuma! Ali mu služijo volitve na Ogrskem za vzor?! Od kedad naj so volitve komedija in teater za zabavo? Razumni, organizirani, mirno in trezno misleči može poznaajo svojo dolžnost. Tu ni treba nobenega Šuma, prekljanja, pijače, razburjenosti. Zanimanje za volitve pa je bilo večje, ko kdaj poprej! Dopisnik, ki svojo klobaso polni s slepc in backi, je proti koncu svojega dopisa sam oslepel ter izgubil nit! Kako bi sicer mogel pisati v začetku: „... volilci brez volje, le slepo poslušajo glas mogočnega, pokoriti se brezpogojno.“; ob koncu pa: „... ker je bilo od voditeljev klerikalne stranke že tako napeljano, da je določil kandidate zbor volilcev (torej niso slepi, brez volje!) brez ozira na nasvete volilnega odbora (kdo torej zahteva brezpogojno, slepo pokorščino?!).“ — Da pa dopisnik imenuje najodličnejše kmete ljutomerskega okraja: „bacek“, „glava brez vsebine“, „brez lastnega, samostojnega mišljenja“, s tem čisto jasno izdaja svojo ljubezen do kmeta! Kmet je liberalcu dober, ako se pusti vleči; ako se mu ne da, je „bacek“, „glava brez vsebine“. Pač res, liberalec še nikdar ni bil nobeden resničen prijatelj ljudstva! Ako kateri kmet prikimavljene liberalcu, potem je razsvetljen, napreden, inteligenčen; ako pa se edenini kmet predržne misli s svojo glavo, ugovarjati liberalcu, pokazati svoje prepričanje, potem z Bogom inteligenčni kmet! Z visokoga trona liberalne omike strmoglaviš v najgloblje brezno klerikalne teme. V trenotku postaneš slepec, mašina, bacek! Kaj ne, to je res nepristranska, nadstrankarska obsodba! Sram mora biti vsakega poštenega človeka takih omikancev, ki tako prezirljivo govorijo in pišejo o cvetu slovenskih kmetov! Kmeta so gulili in vlekli, dokler so trgali hlače po šolskih klopeh, kmeta prezirajo in zaničujejo, ko so se dokopali do skorjice kruha. Celih 12 let so morda pohajali šole in če so kaka zrnca znanja pobrali, pa se ponosno vseudejo na visoki stol učenosti ter zahtevajo od kmeta istega znanja. In vendar se je naučil kmet to, kar zna, po lastni pridnosti poleg številnih stanovskih dolžnosti. Ako bi izobraženec in kmet že od mladosti zamenila življenski vlogi, potem šele bi se lahko spoznalo in reklo, kdo je „bacek“! Moderna inteligenčna, pohabljena gmočno in nrayno, bi rada pohabila krepko se razvijajoče slovensko ljudstvo. Kaj čuda, da ljudstvo ne mara za njo! Zato pa sledi iz tega nujna potreba krščanske intelligence. Enako misleča bo ljudstvo kmeta, mu šla povsod na roko, se ne bo sramovala, v nobeni korporaciji sodelovati s priprostim kmetom! Šele tedaj, ko bomo imeli tako inteligenčno tudi v Ljutomeru, bomo lahko govorili o pravem napredku! Ljutomerska posojilnica je v kmečkih rokah. Njena dolžnost je, da poskrbi v svojem uradu za moža, ki se ne bo sramoval, stati ob strani verskim slovenskim Muropoljem! — Pri volitvi v posojilnico naj bi se kmetje ozirali na liberalce! — Kdo je napravil več škode posojilnici od liberalcev? Za goli nič celjski zvezi dveletni prispevek 450 K! Od dveh deležev po 1000 K pri zvezni tiskarni se je lani vzel 50% v pokritje velike izgube, ki sta jo povzročila „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“! Seveda poreče kdo: to še ni izgubljeno, ko podjetje ozdravi, bodo deleži zoper pet cel, bodo nosili bogate obresti! In to bo na Nikolovo! Prišel bo čas, ko bodo mlađi naprednjaki v Celju segli še po ostanku deležev, in posojilnica se lahko obriše za 2000 K in večletne obresti. Za ta dobiček se ima zahvaliti liberalcem, ki so imeli več let v rokah posojilnico. In v zahvalo za to izgubo pa naj bi kmetje vsaj enega liberalca volili v nadzorstvo! Teden bi morali biti pač slepi, brez pamet... — Ob koncu vzdihne liberalni „N. Dnevnik“: „tužnim srcem gledamo v bodočnost trdno prepričani, da bo šlo vse in povsod po starem... rakov pot in nemčurjem v roke!“ Prav imaš, dopisnik, samo pozabil si povedati, kdo gre rako pot in nemčurjem v roke! To so liberalni gospodarji, liberalna posest, liberalna mladina! To je bridko spoznanje. Treba nam je, da pride mož Herkulovih moči ter osnaži temeljito liberalni Augijev hlev! Liberalna klobasa v „Narodnem Dnevniku“ iz Ljutomera kljub poprui in „gvircu“ gotovo ni šla posebno v slast naprednjakom! So pač kaj boljšega pričakovali. Si facusses...

I Ljutomer. Bralno društvo priredi v nedeljo, 10. julija v dvorani ge. Kukovec v prid obmejnem Slovencem gledališki predstavi: „Nežka z Bleda“ (se na željo občinstva ponovi) ter „Prepirljiva sosedka“. — Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Ker je čisti dobiček namenjen obmejnem Slovincem, se nadamo obilnega obiska. — Odbor.

I Ljutomer. Na dekanjski konferenci v Ljutomeru dne 4. julija so zborovalci proslavili slovanska apostola sv. Cirila in Metoda s tem, da so v prid obmejnem Slovencem, ki je v nevarnosti njih vera in narodnost, zložili 40 K. Ta znesek se pošlje „Slovenski Straži“ v Ljubljano.

I Ljutomer. Trgovec Alojzij Vršič v Ljutomeru blizu farne cerkve ima edino zalogu najlepših in najpripravnjejših molitvenih knjig in rožne vence iz naše tiskarne sv. Cirila v Mariboru, in najtopleje pri-

poročamo vsakemu botru kakor botram, da nakupite le pri Vršiču in da si ogledate to veliko izložbo.

Ljutomer. Gospod J. Robič, ravnatelj Franc Jožefove šole v Ljutomeru, je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

I Ljutomer. Č. g. Peter Skuhala, župnik v po-koku in prileški pesnik se mudi že nekaj tednov v Gradcu, kjer si išče zdravja. Operiran je bil že dva-krat na črevesih. — Želimo blagemu gospodu skorajšnje ozdravljenje!

I Ljutomer. Kakor znano, smo imeli dne 12. maja t. l. tu občinske volitve. Kedad se voli novi župan, še ni znano. Kaj li kuhač in čakajo?

I Iz ljutomerske okolice. Naš deželni pismosha ne dostavlja adresatom časnikov ter jih pušča kjer si bodi. Tako je več naročnikov „Slovenskega Gospodarja“ in „Našega Doma“ že prišlo ob več številk. Prosimo slavni poštni urad v Ljutomeru, naj naroči pismosni, da izpolnjuje svojo dolžnost vestno, sicer se zglasimo dalje.

I Kapela pri Radencih. Dne 3. t. m. je fant Marinčič po neprevidnosti s pištolem ustrelil fanta Kukol, starega 14 let v desno roko, katerega so odpeljali takoj v radgonsko bolnišnico, in na 4. t. m. so mu roko odrezali. Pri nas ima vsak fantaln enako orožje in se ponoči kakor podnevi ponaša ž njim. Enakih nesreč se je pri nas že več prigodilo. Kdo je tega kriv? Prosilo bi se posvetno oblast, da storiti temu početju konec s pravilnim paragrafom.

I Kapela pri Radencih. Dne 10. t. m. namerava naše bralno društvo ustanoviti podružnico „Slovenske Straže“. Upamo, da se srečno izteče in pristopi mnogo število udov k tej prepotrebni podružnici, da počažemo zakletemu sovražniku svoja prava čutila. — V to pomagaj Bog!

I Kapela pri Radencih. Na predvečer godu sv. Cirila in Metoda so gorele krasne lučice okrog cerkve in na večih krajih v fari kapelski so daleč odmevali topičev glasni streli. Posebno se je odlikoval g. Žemljič pri viničariji „Baron Bruk“ — vsa čast.

I Kapela pri Radencih. Dne 4. t. m. popoldne ob 5. uri je prišel majhen hudournik, s katerega se je vsula toča, debelejša, kakor lešniki, ter mahala neusmiljeno po naših polskih upih 20 minut neprehenoma, in napadla na dlan debele. Kar ni vzela toča, je pa opustošila povođenj, katera je narastla v Hlaponski in Žrnovski dolini kakor jezero. Enaka nesreča nas je obiskala v Kapelski občini in sedaj petokrat. Najhujša toča pobijala je dne 13. junija popoldne ob 1. uri ter klestila čez 30 minut. Vinogradni so uničeni za več let, ljudstvo obupano. Želelo bi se, da bi prišel g. deželni poslanec Roškar in si ogledal nesrečo ljudstva ter po možnosti poskrbel za nujno pomoč in tolažbo, za kar ga prosi vse prizadeto ljudstvo.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Čebelarski podružnici Sv. Jurij ob Ščavnici in Sv. Križ na Murskem polju imata dne 10. julija 1910 skupne čebelarske shode in predavanja, in sicer: ob dveh popoldne pri čebelniku Rožmanovem v Berkovcih shod in predavanje g. potovalnega učitelja Juraniča, za tem skupen odhod k čebelniku g. Kolerja v Logarovcih, koder se bode vršil drugi del tečaja. Vsi čebelarji jurjevski in križevski se uljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Konjiški okraj.

k Konjice. Dne 31. julija, na Činu nedeljo, imajo žene in matere po nauku v društveni sobi II. organizacijski shod v povzdigo stanovske probuje in vesne mladinske vzgoje. Pridite vse!

k Konjice. Dekliška zveza je zborovala dne 3. t. m. Nastopili sta dve govornici, ki smo ju že večkrat počivalili. Nato razloži g. voditelj pomen raznih tujk in manj znanih izrazov, vzeti iz nabiralnika. Č. g. vikar pa opomni dekleta na važnost 10. julija ter jih vabi, naj store vse, da bo prireditve tem sijajnejša. Predsednica s priznano spretno zgovernostjo zaključi pripravljalni shod.

k Vitanje. Martin Kranjc, p. d. Ribič, kmet v Hudinji, se je dne 4. t. m. na Vitanji poročil s Frančiško Brodej. Obilo sreče!

Celjski okraj.

c Celje. Izpit na orglarski šoli se vrši dne 14. julija t. l. ob 8. uri dopoldne. K skušnji je oglašenih devet tretjeletnikov, med temi eden iz Ogrske. Na orgljah, glasoviru in goslih se bodo izvajali umotvori raznih skladateljev. Kot komisarja določil je preč. kn. škof ordinarijat ml. g. opata Fr. Ogradi. Povabljen pa je v komisijo tudi stolni glasbovodja v Mariboru, č. g. Fr. Trop, dr. Jehart in B. Filip Oštir, glasbovodja v Klanjcu. Polovico izkušencev bo dobro veščih opravljati tudi občinsko tajništvo, ker jih je g. dr. J. Karlovšek za ta posel več ur na tečen pripravljal. Prijatelji glasbe se uljudno vabijo. — Novi gojenci se sprejemajo do 15. septembra t. l.

c Dol pri Hrastniku. Ker pri nas vse spi, zato so liberalci na krmilu. Posojilnico imajo že v rokah. Prihodnjo nedeljo, dne 10. julija priredi naša požarna bramba veselico. Razvila se bo zastava „Gasilnega društva Dol“. Blagoslovila se najbrž ne bo, ker bremo na naših plakatih, da se vabijo na „razvitje“ in ne na blagoslovilje zastave. Vsako požarno ali gasilno društvo bi moral biti politično nepristransko. Naši fajferberkari so bolj „napredni“, zato so povabil tudi vsa „napredno-nazadnjaška“, pravzaprav liberalna društva na svoj bum-bum. Naj si ga le privoščijo, kakor hočejo. Žalostno pa je le to, da moramo tisti,

ki imamo veselje do krščansko-narodnega dela, gledati, kako liberalci pri vseh ljudeh vedno več veljajo, akoravno vsled svoje hinavščine še ne zaslužijo, da bi jih kmet samo pogledal.

c Polzela. Koleki naše „Slovenske Straže“ se dobijo pri našem pristašu trgovcu g. Iv. Golihlebu. — Somišljeniki, segajte po njih in podpirajte svojega pristaša!

c Teharje. Prihodnjo nedeljo, dne 10. julija t. l. priredi v tukajšnji farni cerkvi orglarska šola v Celju produkcijo na novih orglah, in sicer od 2. ure popoldne. — Tem potom se bo vsakdo lahko prepričal, da se č. g. župnik Čemažar ni varal, ko je nabolil to godalo pri slovenskem mojstru g. Iv. Naraku, kojega delo bo slovelo daleč na okoli.

c Petrovče. V celjskem liberalnem „Nar. Dnevniku“ se hvali dopisnik, kateri je od drugod prima-hal k nam, kako dobro je vspela narodna slavnost v Petrovčah. Narodna (napredna) mladina, tako poroča, nam je priredila pod spretnim vodstvom učitelja dovršen koncert. Petrovčani so lahko ponosni na svoj pevski zbor, ki je v kratkem času toliko dosegel. — Z ozirom na to pojasnjemo, da ponoči kričijo po vseh kakor besni, mimogreduče tovariše mladence nadpadajo in v poslopljih škodo včinijo. — Častni ponos za napredne voditelje. Dopisnik sklepa svoj dopis: „Ne opustimo dela, ne umaknimo se s poti, po kateri hodimo, in strli bomo tuje in domače nasprotnike.“ — Privandrani dopisnik, premalo časa si še pri nas in nimaš še toliko zaupanja pri nas, da bi imel moč, našo slovensko katoliško armado streteti. Naša armada kreko živi in bo živel ter se bo še bolj množila.

c Petrovče. V nedeljo, dne 10. julija priredi društvo „Gospodar“ v veliki, na novo opremljeni dvorani društvenega doma dr. Krekovo, igro „Turški križ“. Začetek ob ½ ure popoldne. Somišljeniki od blizu in daleč, pridite pogledat naš ponosni društveni dom ter poslušat naše marljive igralce!

c Mar. Nazaret. Tukaj bo prihodnjo nedeljo, to je dne 10. t. m. priredilo kat. slov. izobraževalno društvo veselico. Spored: Pozdrav predsednik; deklamacija: „Slovenka sem“; igra in petje. — Začetek ob 3. uri popoldne. K prav obilni udeležbi vabi prijazno vse prijatelje napredka — odbor.

c Braslovče. Dne 23. m. m. je priredilo pevsko društvo podoknico svojemu podpredsedniku Ivanu Sternadu, ker je bil prihodnji dan njegov god. Ob tej priliki mu je izročilo krasno podobo v spomin za njegovo neumornoto delovanje. Skozi 20 let že deluje kot cerkveni pevec neprnehoma in tudi pevskemu društvu je izredna pomoč. — Živel!

c Dramlje. Za podružnico svete Uršule so dobri prijatelji kupili nove podobe svete Družine. Podobar Janez Cesar v Mozirju jih je prav lepo naredil. Cerkveni ključar Blaž Jager je dal na svoje stroške narediti nov lestenc ali luster z 18 svečami, lani pa ključar Franc Marzidovšek novo svečenike pri Karolu Tratnik v Mariboru. Delo se dopade vsem. — Pred dvema letoma je darovala že rajna Antonija Straže tisoč kron za nov tlak. Položil ga je Jožef Tabor iz Celja. — Čedno olepšati sta dala letos kapelo pred cerkvijo Janez Korošec, za cerkvijo pa Anton Mastnak. Za sklep vseh velikih opravil je v nedeljo po Telovem g. dekan Bohanec vsem domačim in tujim dobrotnikom v slavnostni pridigi v sveti družini izrekel prisreno zahvalo za mnogoštivne dobrote v prid cerkve svete Uršule in vseh širih cerkev. Zahvala se vam izreče na tem mestu še enkrat: Bog povrni sto in stokrat! Ravno tako g. dekanu za trud. — V lepih cerkvah si žlahnimo srce, da bo vsak vedno trdnješi v veri, zvest Bogu, pravičen bližnjemu ter skrben za svojo časno in večno srečo, pa tudi neomahljiv narodnjak.

c Nova štifta pri Gornjem gradu. Dopisi „Slovenskega Gospodarja“ delajo čudežne. Naš nadučitelj g. Ivan Kelc je pozabil na svoj trdn sklep, da ne bo šel več v Golobovo hišo (tako je izjavil v Slonovi goštilni). Komaj je v soboto prišel k nam „Slovenski Gospodar“, jo je že mahnil h Golobu, da tam vpraša, koliko vina je spil. Ni nam znano, če je tudi vprašal, koliko je bilo ono vino vredno. Hotel je, da Golobova piše v „cajtnge“, da Ivan Kelc ni nobenega vina zastonj pil. Povedalo se mu je, da se to ne bo zgodi-lo. Gospod Kelc se je ponudil, da hoče ono izjavilo sam pisati. Smo radovedni, kaka bode. Danes je pa šel g. Kelc v Gornjigrad zaklinjal g. Sema, da naj ne objavi, da mu je žal, da se je vršil napredni shod v njegovi gostilni brez njegove vednosti. Kak je bil uspeh, še ne vemo. Vemo pa to, da g. Ivan Kelc pri ljudeh agitira s plačo g. Verstovšeka, a tega ne pove, da učitelji od naprednih poslancev upajo dobiti 3 milijone za sebe. Vemo, da g. nadučitelj Ivan Kelc, upravitelj poštnega nabiralnika v Novi Štifti, ni naročen na „Slovenskega Gospodarja“, a da vendar v soboto, ko Milan prinese ob 11. uri pošto, potem opoldan že vse ve, kar je v „Slovenskem Gospodarju“. Ta dan se pošta vedno nekoliko pozneje raznaša. Gospod nadučitelj! To bi bilo nekaj, kar je za v red spraviti. Na prijazno svodenje. Agitiranje Vam bi prineslo še mnogo grenačnosti.

c Nova štifta pri Gornjem gradu. V „Narodnem Dnevniku“ proti županu Fermetu mnogokrat ninačitelj Ivan Kelc, da je prevzel glede dopisov v naprednih listih odgovornost samo glede trga, kar se tiče njegovega sina in njegove pošte, ko je g. župnik zagotavljal, da se bode vse dopisovanje ustavilo. Pribijemo, da dopisi v „Narodnem Listu“ in „Narodnem Dnevniku“ proti župniku Fernetu mnogokrat ninačitelj s poštno zadevo ničesar opraviti. Se pozna-

mo! Župnik je le menda prav storil, ko se ni nič zavezal, ampak le čakal, kako boste Vi besedo držali.

c Dobrno. Občni zbor "Bralnega društva" dne 29. junija se je pri popolni udeležbi odbornikov izvršil lahko in točno. Njegov dosedanji predsednik, mnogozaslužni, od nemčurjev tako sovraženi predsednik, č. g. Fr. Schreiner, poroča o društvenem delovanju. Ker obenem odloži svoje mesto, ponovi na kratko burbo zgodovino društva tekom 10 let, v katerih je je vodil tako uspešno. Kot majhno priznanje za njegov dobletni trud, izvoli se enoglasno za častnega člana bralnega društva. — Igra "Kukavica modra ptica ali boj za doto" uprizorile so nam vrle mladenke tako dovršeno, da so že splošno priznane. Upamo, da se vidimo še večkrat. Razun tega nam je zapel domaći pevski zbor prav ljubke pesmice, da so morale vsakemu dopadati. Vsa čast požrtvovalnim mladenkamigralkam in celemu pevskemu zboru. — Na svodenje v kratkem!

c Sv. Jurij ob Taboru. Slavnost v prid "Slovenski Straži" prirede dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih g. Krašovca Orli s sodelovanjem Dekliške zveze. Spored: 1. "Slovenski Straži", poje mestani zbor, 2. Rožmarin, poje zbor, 3. Sveta brata Ciril in Metod, deklamacija. 4. Slavnostni govor, 5. Pozdrav zborovalcem "Slovenske Straže", deklamacija. 6. Strahovi, uprizori Dekliška zveza. 7. Repošt, čarobna burka v 5 dejanjih, uprizorijo Orli. — Vstopnina po navadi. To obvestilo veljaj namesto povabil, ki se ne bodo razpošljala. Vsi, ki ste za pošteno zavavo in pravi napredok, prideite. Vabimo tudi sosede iz okoliških župnij. — Orel Šentjurški.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Dopisnik povprašuje radovedno v eni zadnjih številk "Nar. Listu", kdo je pri nas odstopil od vere zaradi "Narodnega Lista". No, pa za njega se ni batil, da bi odstopil od vere, ker itak nima nobene. Od kakšne vere naj torej odstopi? K večjemu ima to vero, da je tako "kunšten" z drugimi vred, ki so mu pomagali zložiti tisto imenitno pesem v "Narodnem Listu", po kateri bi še kravi postalo slabo, če bi jo požrla. Sicer pa vedo šentvidski liberalci, kaj se spodobi. Predzadnjic se jim je namreč zateletio in so pisali, da je sedanj župan tudi posili, kar je bil poprejšnji; pa kmalu so sprevideli, da bi ta besedica "posili" lahko imela za nje slabe posledice, in so obrekovanje preklicali; priznali so namreč, da "imamo župana izžrebanega". Sedaj smo tudi prepričani, da pišejo veden resnico v "Nar. Listu", kakor se sami hvalijo; saj beseda "posili" pomeni tisto kar izžrebani; ali ni res? — Grozna vest se je pred kratkim razširila med šentvidskimi liberalci, da so se namreč potrli stroji v celjski tiskarni, in jim zaradi tega ni bilo mogoče tiskati "Narodnega Lista". Toda list je vseeno izšel, in zato smo mislili, da so ga liberalci tiskali na gotovem gnojšču. Je pač čudno, da bi tako častiti, dobri in miroljubni gospod, ki je storil več dobrega in koristnega za šentvidske občino, kakor vsi klerikalci skupaj, ("Nar. List" štev. 38, 1909), da bi torej tak gospod ne mogel resnice izpremeniti v laž. In ni šment, če človek pozabi, da je pred kratkim imenoval župana mogočnega, potem mu pa predbaciva, da se sam imenuje tako. Pozdravljen, cenjeni, dobri in miroljubni gospod!

c Pri Sv. Petru na Medvedovem selu se snuje čebelarska podružnica. Vsi čebelarji iz domače in sosednjih župnij naj prav kmalu prijavijo svoj odstop in vpošljajo udino 2 K župniku Fr. Gomilšeku, da še dobe vse letošnje številke lista "Slovenski Čebelar". Ko bo število udov dovolj veliko, se vrši ustavnvi zbor čebelarske podružnice, ki bo v nedeljo, dne 28. avgusta priredila za svoje člane čebelarski poučni tečaj, ki ga bo vodil g. potovalni učitelj Ivan Juranič.

c Pri Sv. Petru na Medvedovem selu se vrši v nedeljo ustavnvi občni zbor podružnice "Slovenske Straže", in sicer ob 3. uri popoldne v župnišču. Na vsporedje je govor, deklamacija, petje, vsprejemanje udov in udine ter volitev odbora. K podružnici je zadnjo nedeljo pri predposvetovanju že pristopilo 30 udov. Po ustavnovnem zboru se ponovi prelepa Marijina igra "Dve materi" na korist "Slovenski Straži". Petrčani, pa tudi sosedje, prideite v večjem številu, zlasti še mladina!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Prihodnjo nedeljo, dne 10. julija se ustanovi pri nas podružnica "Slovenske Straže". V ta namen se bo priredila v Katoliškem domu po večernicah večja slovesnost, kafero priredi Katoliško bralno društvo s sodelovanjem celjskih gimnazijev-abiturientov. Na dnevnem redu so: Igra: "Za korajzo in svobodo", tamburanje, petje in govor. K obilni udeležbi vabi — odbor.

c Šmarjeta poleg Rim. toplice. Tamburaško društvo priredi dne 17. julija ob 4. popoldan na vrto pri gostilničarju Fr. Dernovšek veselico s sledičem sporedom: Nastop tamburašev; tri predstave, petje mešanega in moškega zobra. Med točkami se bo udarjalo na tamburo. Prijatelji zabave, pride v obilnem številu dne 17. julija v našo dolino Zabava ne bo manjkalo.

Brežiški okraj.

b Brežičani in sosedje, na plan! Prihodnjo Ciril-Metodovo nedeljo dne 10. t. m. ob 1/4. uri popoldne se vrši v novi občinski hiši blizu brežiškega kolodvora ustavnvi zbor podružnice "Slovenske Straže". Vsaka zavedna krščanska in narodna hiša mora poslati svoje zastopnike! Zagotovo pričakujemo in prijateljski vabimo tudi vse rojake in rojakinje iz sosednjih videmskih, artičkih, Dobovskih in sromeljskih vasi, kjer za zdaj še ne bodo ustanovili lastnih po-

družnic! Udeležite se v obilnem številu! Rojaki, na stražo za obrambo domovine!

b Skapulirska pobožnost na Pilštanju se bode letos obhajala prav slovesno dne 15., 16. in 17. julija.

b Dobje pri Planini. Zadela me je izvanredna čast, da se je nek privandrani dopisnik v zadnjem "Narodnem Listu" med drugimi tudi obregnil ob mojo malenkost. Moj menen ni, se sprekati z blebetaškim dopisnikom, kaj je res in kaj ni res. Zakaj to bi bilo pod mojo častjo. Ker sem pa precej muhast, pozivljam vas, dragi Dobjani, da si naročite v svojo hišo dobre časnike, kakor n. pr. "Slovenski Gospodar", "Straža", "Naš Dom" itd. To naj bo v odgovor! Dopisniku v tolažbo pa bodi povedano, da se je zelo blamiral, ker je mislil, da zna samo "zapečki študent" pisati "cajtenga". Obenem ti pa tudi prav tiho na uho povem, da z napadi v "Narodnem Listu" ne bodeš spravil "zapečki fantov" iz ravnotežja.

b Podsreda. Dekleta so prav povoljno predstavljala predzadnjo nedeljo igro "Nežka z Bleda". Obisk je bil precejšen, vendar bi bil lahko še boljši — posebno, če je namenjen čisti dobitek tako imenitnemu namenu — obmejnem Slovencem. — Igra se bode ponovila v kratkem.

b Podsreda. Tukaj je bila dne 4. t. m. poročena vrla gospodična Leopoldina Škrbec z gospodom Andrejem Krošelj, obče spoštovanim trgovcem v Dobovi. — Bilo srečno!

b Videm. V nedeljo, dne 10. julija priredi Dekliška zveza dve igri "Pri gospodi" in "Planšarica", v starem šolskem poslopu, popoldan po večernicali. K obilni udeležbi vabi od blizu in daleč — Dekliška zveza.

b Rajhenburg. V nedeljo, dne 10. julija si predpoln ustanovimo podružnico "Slovenske Straže", popoldne pa dekliško zvezo. Obljubil je g. prof. dr. H o h j e c , da pride govorit. Možje, žene in mladina, prideite v obilnem številu!

b Sevnica. Dekiški zvezi so darovali: Družba sv. Mohorja 69 knjig, č. g. Janžek, župnik pri Sv. Marjeti; 6 krov, gosp. dr. Ivan Benkoč 10 krov, č. g. Čemažar, župnik na Teharjah, 3 krov, g. Ivan Blaznik, Sv. Rok 1 krov. Vsem g. g. darovalcem Bož plati!

Romanje.

Romarji na Trsat se opozarjajo, da pridejo pravčasno na vlak in prinesej seboj v o z n i l i s t e k , ker bi drugače še enkrat morali plačati, in sicer celo karto. Še enkrat povdarjam, da na vlaku ali pa na postajah nikdo ne dobi več karte. Imeli bomo seboj tudi dober kvartet, kateremu se gotovo pridružijo še drugi pevci. Cenj. gg. organiste opozarjam, da vzamejo potrebne muzikalije seboj, n. pr. Canticia sacra, Foersterjev I. in II. zvezek itd.

Romarji naj pazijo, da ne izgube karte in denarja.

Varovati se je treba tudi že p n i h t a t o v .

Seboj naj vzame vsak dežnik, pa tudi nekaj za ognitki, ker bo pri deževnem vremenu hladno, posebno ponoči. Hladno je tudi v Postojnski jami.

Nobeden romar naj ne pozabi vzeti seboj tudi potrebne potrebljivosti! — V ponedeljek zjutraj torek na veselo svodenje! Romarski odbor.

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje bode tudi letos priredila Kršč. socialna zveza. Da nas ne bode naenkrat preveč na Brezju, kakor lani, zato gre posebni vlak iz Celja dne 25. julija, iz Brežic pa dne 26. julija.

Romarski vlak iz Celja v Otoče in nazaj iz Leseca v Celje vozi v ponedeljek, dne 25. julija po sledečem redu in za slednje cene:

Cena: III. razred. II. razred.

Celje	ob	8. ur	zjut.	K	6.80	K	10.80
Laško	"	8. "	14 min.	"	6.50	"	9.80
Rimske Topl.	"	8. "	24	"	6.50	"	9.80
Zidanmost	"	8. "	39	"	6.—	"	8.80
Hrastnik	"	8. "	52	"	5.70	"	8.30
Trbovlje	"	9. "	01	"	5.70	"	8.30
Otoče	"	11. "	52	"	"	"	"

Nazaj se peljemo dne 26. julija. Vlak gre iz postaje Lesce in bo sprejel romarje tudi na postaje Otoče. Iz Leseca gre vlak ob pol enih popoldne, iz Otoče pa ob tri etr na eno ter pride nazaj v Celje ob 5. uri popoldne, tako, da se romarji lahko takoj odpeljejo v Savinjsko dolino in pa proti Mariboru.

Cene so letos višje, kakor lani, ker je državna železnica za osebo zvišala ceno za 40 vin.

Č. g. dušne pastirje prosimo, naj blagohtno opozorijo ljudi na to romanje ter naj bodo tako dobrni, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte. Odstejejo naj si strošek takoj.

Vsak romar lahko obišče, ako hoče, tudi Bled. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni treba za to nič doplačati.

Romarski vlak iz Brežice na Brezje in nazaj iz Leseca v Brežice vozi v torek, dne 26. julija po naslednjem voznom redu in cenah:

Cena: III. razred. II. razred.

Brežice	ob	7. ur	15 min.	zjut.	K	7.40	K	11.30
Videm	"	7. "	29	"	7.20	"	11.—	
Rajhenburg	"	7. "	37	"	7.20	"	11.—	
Sevnica	"	7. "	56	"	7,—	"	11.50	
Otoče	"	11. "	31	"	"	"	"	

Nazaj gre vlak dne 27. julija, in sicer iz postaje Leseca ob 3. uri popoldne, iz Otoče ob 3. uri 15 minut, in pride v Brežice ob 7. uri 38 minut zvečer.

Cene so višje od lani, ker je državna železnica zvišala za osebo ceno za 40 vin.

Vsak romar gre lahko na Bled, ako hoče. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni za to treba nič več plačati.

Karte se naročajo edino-le pod naslovom:

Franc Spindler, kaplan v Brežicah.

Karte se naročiti najpozneje do 19. julija t. l. Na vlaku ali pa na postajah se karte ne bodo več dobile kakor lani. Opozorjam, da se ne bodo izdali nobeni lepaki, ampak bomo vse potrebo objavili le v "Slovenskem Gospodarju" in "Straži".

Č. g. dušne pastirje uljudno prosimo, da na romanje opozorijo ter karte po možnosti skupno naroč.

Najnovejše novice.

Kamnica. Res krasne čase in spomine imamo za seboj mi mladi v Kamnici. Ustanovili smo si Marijino družbo in Mladieniško zvezo, da se organiziramo in učimo. Dne 4. t. m. zvečer smo napravili na znamen hribu „Auberg“ in Razpolki kres. Med gromenjem topičev se je začgal prvi velikanski kres, čeravno je bil dež, kakor iz škafa, in ko poneha ta kres, se podamo med gromenjem topičev k drugemu in sicer k v obliki sv. Križa pripravljeni bakljadi, kjer nam je mladenič Boštjan Kristovič v vznesenih besedah govoril o Ciril-Metodovem kresu. Podal nam je tudi kratko zgodovino prvih slovanskih apostolov in naših bratov sv. Cirila in Metoda. Poslušalci so odborovali besedov govornikov in topiči so zagromeli. — Potem je govornik utemeljeval pomen "Slovenske Straže", kakšen namen ima in kaj je za nas koristnega, ako se je oklenemo. — Tako častno se je končal ob polnoči ta veseli večer.

St. Ilj pod Turjakom. Dne 10. julija po večernicali bode tukajšnja družba deklet v društvenih prostorih uprizorila na čast slovanskih apostoloma sv. Cirila in Metoda igrokoz "Dve materi", s prednjošnji in petjem. — Prijatelji nedolžnega veselja so prijazno vabljeni. — Odbor.

Nov kletarski nadzornik. Vodja poljedelskega ministrstva je imenoval Richarda Petrovana za provizoričnega državnega kletarskega nadzornika za Spodnj-Stajersko s sedežem v Mariboru.

Zadružna zveza v Ljubljani priredi koncem meseca julija v Ljubljani knjigovodski tečaj za duhovnike, učitelje in že nekoliko izvezbane tajnike. Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj prijavi do 15. t. m. svojo tozadne udeležbo po dopisnici Zadružni zvezi v Ljubljani.

Popolni odpustek o porciunkuli. Cerkveni začakniki za lavantinsko škofijo je prinesel v svoji VII. številki t. l. "Motu proprio" sv. očeta Pija X. z dne 9. junija

Serravallo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utruje živce in popravi kri. Izborni okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravalo, c. kr. dvorni dobavitelj

Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l ā K 2'60 in po 445 1 l ā K 4'80.

1 l ā K 4'80.

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za mel!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najtoljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2'40.

Kabinetna kakovost " " 4'80.

Naslov za narocila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Služba organista in cerkovnika

se razpisuje v župniji Muti (Hohenmauthen). Nastop lahko takoj. Prva služba Božja je vselej nemška. Cecilianec knjigovez ima prednost.

Cerkv. predstojništvo na Muti,
dne 1. julija, 1910.

Naznanilo preselitve.

Podpisani uljudno naznam, da se preselim s 1. julijem iz Šolske ulice v Tegetthofovo ulico v hišo g. zobozdravnika Dr. Kaca.

Za obilen obisk se priproča

Ivan Berglez, brivec.

Steckenpferd-

milo z lilijnim mlekom

Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 128

„Kapljice za svinje“. Cena 1 steklenice je

Pojasnila o inseratih daje

upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Eoterjake Stevilke.

Dne 2. julija 1910.

Trst . 26 47 6 31 55

Line . 70 44 6 42 34

Zelo lepa hiša še davka prosta s štirimi sobami, dvema kuhinjama, velika klet, svinjski hlevi in lep vrt je blizu Maribora na prodaj. Cena 16.500 kron. Zamenja se tudi s posestvom na deželi. Naslov pri upravnštvo Slov. Gosp. v Mariboru. 279

Slatina z zelo dobro vodo z goštilno s 5 sobami, kuhinjo, 3 kleti, goveji in živinski hlev, gumno in škedenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 oralov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče se po ceni postopek. Zadnja cena 18500 kron. Vključenih je 6000 kron. Pojasnila daje Navratil v Lipnici (Leibnitz). 817

Na prodaj je zemljišče, tri četrt ure od Maribora, v kat. občini Vodole občina Karčevina, v obsegu 17 oralov, 2 orala vinograda z amerikanskim nasadom, 2 oralna hoste, njive, travniki in lep sdonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem, živina in vse potrebitno. Ponudbe samo v nemškem jeziku pod R. P. Tagespost-Expedition, Graz. 522

Učenec v Gradcu s koncesijo vred in vsem inventarjem se pod cenilno ceno takoj prodaja; naprej plačati je treba le nekaj malega. Ponudbe samo v nemškem jeziku pod R. P. Tagespost-Expedition, Graz. 522

Pozor! Specerjska trgovina na dobrem mestu se takoj z blagom vred odda. Vpraša se pri J. Kirnbauer, Pobrejje pri Mariboru, Fraustandenstrasse št. 155. 525

Denarja kakor listja lahko služijo trgovski in tudi drugi ljudje na deželi ako pošljajo svoj naslov na Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. 492

Učenec poštenih starišev, ki je dovršil z dobrim vpsehom ljudsko šolo, se sprejme takoj pod ugodnimi pogojimi v trgovino Ivana Trauna, Črna gora pri Ptaju. 486

Edina štaj. narodna steklarska trgovina na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogu steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... **Najsolidnejša in točna postrežba.**

Za cepljenje trt

dobite edino dobre gumijeve trake pri tvrdki:

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s papirjem in pisalnim orodjem.

Na debelo in drobno! 220

Na debelo in drobno! 220

**2lradne =
= zavitke**

priporoča
Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.
z natisom in breznatisa,
vsake velikosti in
kakovosti

Pozor

Zelo dobro, rabljeno prevozno mlatilnico (Putzdruschmaschine), s katero se namlati na uro 400–700 kg zrnja in prevozni bencinmotor za 3 konjske moči se po ceni prodaja. — Prodajam nove takšne stroje po zmernih cenah in ugodnih pogojih ter poslužim lahko vsled večletne skušnje s strokovnjaškim nasvetom.

Jurij Skrbinek, posestnik v Hajdini, p. Ptuj. 531

**Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.** 290

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Olje Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Gostilna

v Gradcu, v sredi mesta, z zelo dobrim prometom, se radi bolezni, s hišo, koncesijo in vsem inventarjem pod cenilno ceno takoj prodaja. Naprej plačati je treba 20.000 K. Samo kupci naj pošljajo nemške ponudbe pod „J. P.“ Hauptpost, Gradec.

En fant doleten in trezen bi rad prišel h kaki cerkevi za cerkovnika in tudi za organista. Naslov pove upravnštvo tega lista. 556

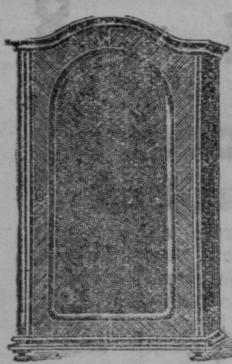
Dekla in hlapac. Boljša dekla, 20 do 40 let starata, poštena, ki je izmožna samostojno kuhati za meščanske razmere ter vsa hiša (ne poljska) dela opravljati in ki ima veselje do otrok, se sprejme takoj pri učiteljski obitelji na deželi. Mesečno plačilo 14 K. Istotan se sprejme pošten in trezen hlapac kot hišnik; plačilo po dogovoru. Ponudbe se naj pošljejo na uredništvo „Slovenskega Gospodarja“, pod naslovom „Dekla in hlapac“. 560

Učenca poštenih starišev sprejme takoj Mat. Praprotnik, trgovec v Središču. 544

Na Spodnjem Hlapju pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se prodaja dobro posestvo zaradi družinskih razmer. Posestvo ima vse poslopnje zidano, opokano, in z opeko krito. Meri 59 oralov in sicer: okoli 10 oralov njiv, 10 oralov travnikov in toliko sadenosnikov, in 9. oralov gozda. Cena za oral je 900 kron; pa z vsem poslopnjem in z vsemi poljskimi in sadnimi predelki vred. Natančneje pove lastnik Kristl na Spodnjem Hlapju. 529

Na prodaj je lepo posestvo na prijaznem kraju, četrt ure od Ročke Slatine, 5 minut od glavne ceste in železnice, v občini Tekavec. Hiša z dvema sobama in eno kuhinjo, gospodarsko poslopje, vse v zelo dobrem stanju, zemljišče obstoječe iz njiv, sadenosnik s košenino in dveh gozdov, cena je 5200 Kron. Vec se izvije pri Tomazu Pelku, posestniku v Tekavecem, pošta Ročka Slatina. 554

Na prodaj je lepo posestvo na prijaznem kraju, četrt ure od Ročke Slatine, 5 minut od glavne ceste in železnice, v občini Tekavec. Hiša z dvema sobama in eno kuhinjo, gospodarsko poslopje, vse v zelo dobrem stanju, zemljišče obstoječe iz njiv, sadenosnik s košenino in dveh gozdov, cena je 5200 Kron. Vec se izvije pri Tomazu Pelku, posestniku v Tekavecem, pošta Ročka Slatina. 554

Največja mizarska in tapetarska trgovina Karol Wesiak - Maribor

551

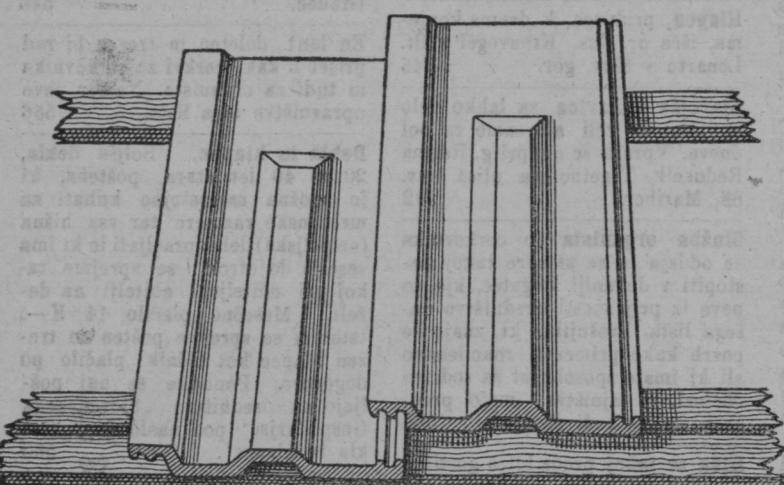
Tegethofova ulica štev. 19.

Pohištva in posteljne oprave

..... po najnižjih cenah.

Cenik in proračun zaščiten.

Lastna mizarska in tap. delavnica.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

188

patent. dvojno zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in privezanim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtin navzgor!

Streha popolnoma varča pred nevihtami!

Najpriprostje, najenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.

Preselitev trgovine.

Usojam si uljudno naznani, da sem se preselil s svojo trgovino iz Weber ulice v Grajsko ulico št. 3 in bom imel razven svoje dobro urejene delavnice veliko zalogo

zlata, srebra in kitajskega srebra.

Imel bom še nadalje tudi predstavljane vzorce in pečate.

Velespoštovanjem 552

Karol Karner, zlatar in graver

Maribor, Grajska ulica št. 3.

Prva češka sploš. delniškadržba na življenje

v Pragi

je edini slovenski delniški zavod, ki ima dokazano najniže cene in najboljše zavarov. pogoje ter je zares v narodnih rokah. — Pajasmila o zavarovanju dajejo brezplačno: Generalni zastop za vse slovenske dežele v Trstu, ulica G. Donizetti, nadzorstvo za Štajersko in Koroško v Mariboru, Wildenrainerjeva ulica 22 (adzornik Ivan Tomičič) in okrajni zastopi v vseh večjih slovenskih krajih.

558

558

ima v svoji novi zalogi veliko izbiro najnovejšega sukna za moške ter volne za ženske obleke. Potem mnogo trpežne hlačevine, tiska, satina, celirjev, tkanine, svilenih in drugih rut ter vsakovrstnega platna za životno in posteljno perilo po primernih cenah. Nadalje ima tudi moško perilo in gotove hlače iz hlačevine po zelo nizki ceni.

Tudi razumništvu iz mesta kakor iz okraja lahko ustrežem z različnim modernim blagom.

Najtopleje se priporoča

Franc Lenart v Ptaju,
manufakturana trgovina.

Cementne cevi,

tlakove plošče, svinjska korita, kerita za napajati, kakor vse druge cementne izdelke, nadalje apno, Portlandov in Romanov cement, vsake vrste opoko ponuja po najnižjih cenah

Odstranjuje prhljad na glavi in vsako kožno bolezni. Deluje sigurno in ga mnogi zdravstveni prigorodajo. Cena franko na vsako pošto 1 lenček K 3.60, 2 lenčka K 5.— Pošilja se po poštem povzetju ali če se pošle denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljni Mihaljac 250, Slavonija.

Novo! Čitaj!

Pozor kmetice in deklet!

Najnovejše in najboljše sredstvo za rast las in da lasje postanejo gostejša in dolgi, to je:

Rastolšt.II.

Odstranjuje prhljad na glavi in vsako kožno bolezni. Deluje sigurno in ga mnogi zdravstveni prigorodajo. Cena franko na vsako pošto 1 lenček K 3.60, 2 lenčka K 5.— Pošilja se po poštem povzetju ali če se pošle denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljni Mihaljac 250, Slavonija.

Razpis stavbe.

V Cirkovcah pri Pragarskem se odda stavba novega župnišča za proračunjeno sveto 26.988 K 73h. Stavba mora do 1. novembra 1910 priti pod streho in do 6. julija 1911 biti popolnoma gotova. Stavbeni odbor si pridrži vse vožnje materiala, na kar se je pri ponudbi ozirati. Pisemne in zapečatene ponudbe naj se pošle najpozneje do 15. julija t. l. do 12. ure opoldne župniškega uradu istotam, na kar se otvorijo in delo odda proti vlogi 5% varčine od stavbenih stroškov.

Načrt, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v župniškem uradu v Cirkovcah. Stavba se odda skupno enemu podjetniku.

Cerk. stavb. odbor si pridrži pravico si izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene.

Cerkveni-stavbeni odbor v Cirkovcah,
dne 29. junija 1910.

Matija Terčko.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Graden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpelj. Novi zanimivi slovenski ceniki zaščiteni in franko. Postreba solidna in hitra.

505

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavaro

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nadavne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo v kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konta 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti popularni varnosti po 4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kren. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleks.

Uradne ure

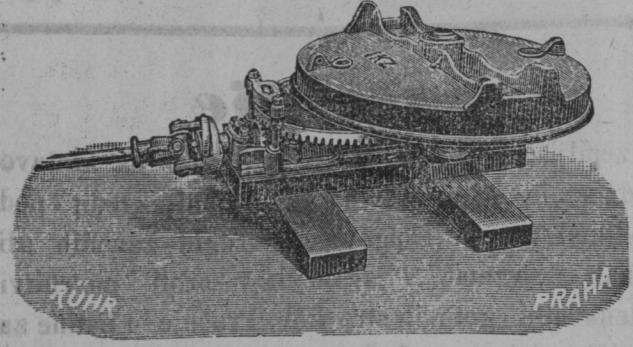
so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. dopoldne, izvenči praznike. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in počnje sprejemajo vsak delavnik od 8.-12. dopoldne in od 2.-5. popoldne.

Največja zaloga kmetijskih strojev in sprejemanje popravil

Franc Kampus

na Zg. Poljskavi

Pragarsko ...

priporoča vsem kmetom najnovejše vitle ali geopolne, vitelne mlatilnice, najnovejše ročne mlatilnice, najnovejše slamo-reznic, reporeznice, vejalnike, žitne čistilnice, pluge, brane, mline za jabolke in grozdje mlet, stiskalnice ali preše, stroje za kosit, obračat, grabit, za sejat itd. V zalogi imam vedno okoli 200 strojev vsake vrste, tudi naročuje vsaké vrste motorje na bencin in sesalni plin, stroje za opeko, opremene za opekarne, železje na mline in žage, ima najnovejše mline za zrnje mlet, da si lahko vsak doma melje na roko, na viti ali gepl. Tudi najnovejše mline na motorje in na vodo, vse stroje ima od tovarne Ježek, mlini celo domači izdelek. Nizke cene, ugodni plačilni pogoji. pride vsakemu kmetu na željo domu, da se dogovori, brezplačno, ne da bi moral kdo pot plačati.

459

Delavnica za popravila!

Toda postrežba!

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zaston! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura K 3:50
Pristna srebrna ura " 7:
Original omega ura " 18:
Kuhinjska ura " 4:
Budilka, niklasta " 8:
Porocni prstani " 2:
Srebrne verižice " 2:

— Večletna jamstva.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatnino in srebro.

Za 10% cene je

,Križevska opekarna“

društvo z omejenim poroštvom s sedežem v Križevcih na Murskem polju, s temeljno glavnico 200.000 K.

To slovensko kmečko podjetje ima veliko zalogu raznih

ilovnatih izdelkov

kakor: **zidno opeko, zarezane strešnike** sistema Steinbrück, **žlebjake** itd. iz vrstne kakovosti po nizkih cenah.

Tovarna z najmodernejšimi stroji stoji kakih 200 metrov oddaljena od železniške postaje Križevci na lepi ravni cesti.

Podpirajte edino slovensko kmečko industrijsko podjetje z naročili pri vodstvu. — Naročila posiljavajte se pod naslovom:

,Križevska opekarna“ v Križevcih.

Olje od motorja oddaje 100 kg po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

PODLISTEK.

Blisk mu je rešil življenje.

(Iz hrvatskega prev. — g. —).

I.

Boj z Buri je končan.

Glasovi so dohajali že prej, da nastane kmalu mir. In mir je nastal. Tako je bila ta vojska za pravico brez koristi, zastonj se je prelila kri toliko starcev in mladencičev! Ni čuda, ako je bilo ogorčeno v-sako bursko srce napram Angležem.

Daleč na deželi, 12 ur hoda od Pretorije, je stal lep burski dom. Za časa vojske je bil ta dom zapuščen, a sedaj, ko je boj nehal, je prišel zopet njegov posestnik s svojo ženo in dvema sinovoma, da zopet postavi razdrto domovanje in obdelava opustošeno polje.

Nekoga večera sedita oče in mati pri večerji. Manjkal je starejši sin Tomo. Odšel je s puško na polje.

Iz daljine se je valila nevihta in se naglo premikala ter jela besneti krog njegovega doma. Blisk je švignil za bliskom, grom je bobnel, vihar šumel.

„Oče“, vpraša Fred, mlajši sin, „oče, čital sem v časnikih, da je neki Anglež fotografiral blisk. Kako se more to zgoditi? Saj se ne ve, kdaj se bo zbliskalo in ne traja tako dolgo, da bi bila slika gotova?“

„Blisk se fotografira sam, moj dečko,“ odvrne starci Bur. „Ti samo nastaviš ploščo, lečo pustiš odprt in jo nastaviš proti nebu. Prvi blisk bo že deloval na njo.“

„Če je tako,“ reče Fred, „hočem takoj s svojim aparatom poskušati. In Vi mi boste pomagali, kaj ne, oče?“

„Prav rad, samo priredi dobro aparat in pripravi več plošč, da napravimo več slik.“

Fred se požuri. Komaj je preteklo pet minut, je priletel v sobo in zaklical:

„Pojdite hitro, oče, vse sem že pripravil. Z okna moje spalnice dobimo najlepše slike.“

Nato je odšel Fred v spalnico in pripravil več fotografiskih plošč.

Grom je bobnel, bliski šo švigali. Fred je deval ploščo za ploščo v aparat ter trdno upal, da se bodo posrečile. Ko je dal zadnjo, reče:

„To pa nastavim na ono poljano, tam-le.“ Komaj je nastavil aparat na tisto stran, se zabliska in zasveti ves kraj, a nato strašno zagrimi.

„Hvala Bogu, dokončala sva,“ reče Fred, a njegov glas se je komaj čul v tuljenju viharja. — Drugikrat bi ne hotel več stati v taki noči pri oknu.“

„Sedaj pa k počitku,“ reče oče, „in jutri pregledamo plošče. Lahko noč!“

II.

Drugi dan je prebudilo Burovo obitelj glasno trkanje na vrata. Ko jih stari Bur odpre, vidi pred seboj angleške vojake, ki so ga motrili z mrkimi pogledi.

„Kje je Vaš sin Tomo?“ vpraša vodja čete. „Ta-koj naj vstane in pojde z nami.“

Ža malo časa stopi mlad mož pred angleške vojake.

„Kaj želite od mene?“ — vpraša jezno.

„Najprej pojrite z nami, potem Vam povemo, kaj želimo,“ odvrne vodja in potegne mladeniča seboj. „A vi“ — se obrne k očetu, „pojdite tudi z nami, ker ste potrebni za pričo.“

Težkim srcem sta šla, oče in sin z Angleži, in komaj sta brzdale svojo jezo. Kako pravico imajo, da tako postopajo z njima?

Nekako sto korakov nižje doma obstoje. Tu je ležal na vlažni travni angleški častnik. Brada in oblike mu je bila vsa premočena od prošle noči. Bil je lep, mlad človek, ki je delj časa hodil za lepim burškim dekletom, Marijo Thorwald. — Bil je mrtev. Ne daleč od trupla je ležal lovski nož, s katerim je bil častnik umorjen. Na ročaju noža je bilo vrezano ime „Tomo Walter“.

„O Bog!“ zavpije mladenič preplašen. — „Moj nož, kako je prišel moj nož sem?“

Mesto odgovora pokaže vodja mrtvega častnika. „Če bi umorjene znal govoriti,“ spregovori ostro,

Hospic pri Sv. Duhu

ob divnem Bohinjskem jezeru (525 m) poleg cerkvice sv. Duha, ki ga je zgradilo „Kranjsko duhovsko podruščje“, združen s penzionatom, je najlepše letovišče za duhovnike

ki iščejo odmora in okreplila v svežem planinskem zraku. Sprejemajo se po možnosti tudi drugi gostje.

Popolna oskrba, zmerne cene: soba 2—3 K, hrana brez pijače 4 K na dan. 26 popolnoma opremljenih sob.

Hospic je oddaljen 7 km od železnične postaje Bistrica-Bohinjsko jezero na Kranjskem in nudi krasne sprehode v zaraščenih gozdih. Z verande krasen razgled po jezeru. Kopališče, vožnja po jezeru.

Izlet k Savici (1 in pol ure), na planine Triglav (9 ur), k Triglavskim jezerom (4—6 ur). Pošta trikrat na dan.

Neposredna bližina cerkvice sv. Duha nudi duhovnikom priliko vsak dan brati sv. mašo.

Oglase sprejema: „Duhovsko podporno društvo v Ljubljani“.

Letovišče je za goste odprto takoj, vendar naj se reflektanti oglašajo pri društvu, da bo mogoče za posamezne določiti čas nastopa, ker je na razpolago, kakor rečeno samo 26 sob. Sploh priporočamo, naj vsak, ki misli v letovišču ostati več dni, naznani svoj prihod preje pri „Duhovskem podporno društvu v Ljubljani“, ker mu sicer ni mogoče zajamčiti prenočišča.

524

Zelo nevarno je

postiti nepokrito tudi najmanjšo rano, ker lahko nastanejo iz nje težke rane.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozzano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezno. To obvarjuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hlađi in pospešuje zacetjanje.

Razpošilja se vsak dan.

1 puščica 70 vin. Proti predplačilu K 3:16 se pošiljejo 4 puščice, za K 7:— pa 10 pušč poštne proste na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vinarjev.

Glavna zaloge

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj lekarna „PRI ČRNEM DRU“ PRAGA, Mala straná, Vogal Nerndove ulice št. 203. Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske. 260

Olje za razne stroje oddaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

bi Vas označil kot ubijalca; ali mesto njega govori dovolj jasno ta nož, in Vi ne morete tajiti ničesar. Znano je, da ste Vi sovražili tega človeka, ker je rad imel deklico, katero i Vi ljubite. No, nič Vam ne more pomagati. V imenu kralja Vas vjamem radi zavrnega umora angleškega častnika. Z menoj!

Dasi je Tomo dokazoval svojo nedolžnost, so ga vendar-le uklenili in odpeljali pred sodbo v Pretorijo.

III.

Bile so sicer težke priče proti Tomu, a on je vendar zatrjeval svojo nedolžnost. Ni tajil, da ljubi deklico in da jo misli poročiti, a odločno je tajil, da bi imel kedaj namen, umoriti angleškega častnika. Da se je našel tam njegov nož, ni moglo priti drugače, kakor da mu ga je kedo ukradel. V oni nevihti je bežal kar je mogel, da bi prišel čim prej domov. Pri tem se je spodtaknil, padel in udaril tako hudo z glavo ob tla, da se je onesvestil. Ko je prišel k sebi, je že deževalo. Opazil je, da leži na hrbtni, dasi je padel na obraz. O tem seveda ni dalje razmišljaj, bežal je domov in se ni več brigal za padec. Ko je ležal brez zavesti, mu je moral nekdo vzeti nož, katerega je nosil za pasom in ž njim umoril častnika.

Na to okolnost je opozarjal branitelj mladega Bura, a temu so se vsi posmehovali.

Po zaslisanju več drugih prič je bil Tomo Walter obsojen na smrt . . .

Žalost je zavladala v hiši ubogih starišev. Vest, da je Tomo obsojen na smrt in da bo v kratkem usmrčen, je starega Bura potrla. Jokal je, kakor dete.

Za nekaj dni se spomni Fred svojih plošč, na katere je bil fotografiral blisk in ki so ležale pozabljene v aparatu. Odšel je, da jih pregleda. Prva ni uspela, tudi druga ne. A tretja je kazala čudno sliko bliska, ki je švignil po temnom nebnu in razsvetil ves kraj. Začne pozorneje premotrovati ploščo — predmeti na nji so bili jasni in zagledal je tudi neke človeške podobe.

„Oče“, vzkljukne Tomo, „poglejte, kako lepo se je posrečila ta slika. Pa še nekateri ljudje se vidijo na plošči.“

Stari vzame ploščo in jo drži proti luči in gleda.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terschek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL
„Pri belem volu“
priporoča
svojo veliko gostilno
* * 30 sob za tujce po tako nizkih cenah
* *
fijakerijo v hiši
* * Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga. V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

na dom zastonj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

posojuje

na zemljišča po 5% do $5\frac{1}{2}\%$, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastonj pošt. hranilnične položnice.

Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izjemši praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

Novo 964 Čitaj!

Pozor kmetje in fantje!
Najnovejše in najboljše sredstvo za
rast las, brk in brade je:

Rastol št. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti
in dolgi, odstranja prhlja in vsako druge
kužno bolezni z glave. Naroči naj si vsaka družina. Deluje
sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo za-
hvalnih in priznaličnih pisem. Cena na vsako pošt. franko 1
lonček K 8-60, 2 lončka K 5—. Pošilja se po poštnem pov-
zetju ali če se pošle denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljni Miholjac 250, Slavonija.

Še ceneje

bom prodajal, zato ne pozabi-
te se oglasiti v novi trgovini

Viktor Ušena v Braslovčah

hodite vedno k domaćinu, kjer kupite vse po
najnižjih cenah in samo sveže dobro blago, po-
strežba najsolidnejša in poštena.

Jajce, maslo in vse druge pridelke
plačam najdražje.

512

Zahtevajte v gostilnah katoliško na-
rodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

„Nebeški Bog,“ vzklidne hipoma, „to je umor
angleškega častnika!“

In tako je bilo v resnici. Slika je bila spopolnjena in v najusodenjem trenotku se je videl morilec,
kako je zasadil nož v angleškega častnika. Obraz se je razločno poznal. Morilec ni bil Tomo, am-
pak nek mali človek s polno brado, oblečen v obleko
angleškega vojaka. Zraven je ležal drug človek ka-
kor mrtev in lice mu je bilo obrnjeno proti nebu.

„Veliki Bog!“ dahne stari Bur, „moj sin je ven-
dar-le nedolžen! Kako čudovito zamore pokazati ta
slika njegovo nedolžnost! Jutri grem v Pretorijo in
jo pokažem na sodniji.“

„Jutri?“ — vpraša za hip sam sebe. „Ali ko bi
bilo že prepozno jutri? Ne, danes, takoj sedaj grem
in vso noč hočem jahati.“

Takoj odide v hlev, si osedla iskrega konja in
odjezdi v mrko noč. Ni se zbal največjega napora, da
le reši sina. In baš o pravem času je prišel. Smrtna
obsodba se je že potrdila in drugi dan bi moral biti
Tomo ustreljen. Stari Bur je bil takoj pripuščen pred
sodnika, kateremu je vse povedal, a njegovi dokazi so
se čuvali kot največja tajnost.

Ono fotografijo so povečali, pomnožili in razpo-
slali na vse vojaške oddelke. Deset dni za tem so na-
šli pravega morilca. Priznal je svoj zločin, da je u-
moril častnika iz maščevanja, ker ga je brez potrebe
v službi grajal. Nož je z drugimi vrednostmi vred-
vzel iz pasa Tome Walterja in ž njim zabodel častnika —
prav tako, kakor je branitelj Tomejev pri zash-
šanju poudarjal.

Tomo Walter je bil oproščen in spuščen domov;
pravega morilca pa je zadela zaslужena kazen.

Nekoliko mesecev za tem, ko je bil mir že po-
polnoma sklenjen, se je poročil Tomo z Marijo Thor-
wald, ki je postala zvesta žena mlademu možu, ka-
teremu je blisk rešil življenje.

Izjava.

Proti neštetim boleznim se priporoča Franzovo žganje. Dobro, močno Franzovo žganje je neoporekovano najboljše domače sredstvo.

Za kolikor boljše in uspešnejše je še potem Franzova-
vega žganja preparat, kakor je Szeklerjev gorski

„Inda-cvet“

ki ga ne priporoča le izdelovalec, ampak vsak, kdor ga
rabi.

Spričevalo za to da:

pismo Franca Kossuth-a:

Blag. gospod Balázsovich Sándor, lekarnar v Sepsiszent-György.

„Proti revmatičnim bolečinam se je izkazalo vnetje z
„Inda-cvetom“ zelo dobro. Bodite tako prijazni in pošljite
mi tri steklenice.“

Franc Kossuth.

Postavno zavarovan „Inda-cvet“ zdravilnih zelišč Franzovo
žganje ni kaka navadna spritova mešanica, temveč iz
Szeklerjevih gorskih zdravilnih zelišč narejen sprit
in kot tak ne le najboljši in najuspešnejši, temveč tudi
najmočnejši Franzovega žganja preparat.

„Inda-cvet“ krepi živce in mišice, osveži in okrepi
telo in dušo!

„Inda-cvet“ se dobri pri izdelovalcu Balázsovich Sán-
dor, lekarnar v Sepsiszentgyörgy, kakor tudi v vseh lekar-
nah, drožerijah in špecerijskih trgovinah.

303

Štefan Kaufmann

trgovec z železom 23

v Radgoni,

priporoča najboljše ocelne
motike in lopate, dobre ko-
se in srpe, pravo štajersko
železo se dobri po najnižji
ceni in solidni postrežbi.

Višjega štabnega zdravnika in fizika

dr. Schmidla znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo
gluhoto, tečenje iz ušes, šumenje
po usesih in naglošči

tudi ako je že zastarano. Stek-
lenica stane K 4— z navodilom o
uporabi. Dobiva se samo v lekarni
Apotheke „zur Sonne“, Grade,
Jakominiplatz 24. 108

Z mojo

240

|| umetno moštovo esenco ||

si lahko vsakdo z majimi stroški pripravi sod
izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gospodska ulica.

1½ - 2 kg

težje postane-
jo svinje vsak
dan po dr. Zell-
nerjevi svinj-
ski krmi. Tri
krat redilnej-
še nego koru-
za. 50 kil z vre-
čo K 11.50

iz tovarne. I. za rejo II. za pitanje

„Molk“ poviša donesek mle-
ka krav za $1\frac{1}{2}$ do 2
litra od glave in dne-
va. K 7.50 stane 50 kg iz tovarne.

Razpošilja tovarna prvih krmil

brata **TAUSSKY**,
Dunaj, II. Praterstrasse 15.

Prospekt „Goldgrube“ zastonj.

499

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in
sv. pesmi . . K 3.50

Rozman, Dekliške bukvice , 3—

Venec svetih pesmi . . 2—

Prijatelj otroški . . —40

Sv. Opravilo . . . 1.35

Vsi ti molitveniki se dobijo

tudi v zlati obrezi in stanejo

potem okoli 50 vinarjev več.

Poština znaša 20—30 vin.

za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

v Mariboru.

Marijin otrok.

Vodilo za ude Marijinih družb,

drugi natis, priredil in založil P. Lavrencij Göppel, Ord.
Cist. 1910. V natisk dovolila preč. kn. šk. ordinarijat v
Ljubljani in veleč. gosp. opat Fr. Gerard, Ord. Cist. v Za-
tičini. Tisk in vezava J. Krajev nasl. v Novem mestu. Ce-
na: v usnje vezana knjižica z rudečo obrezo K 1.80, z
zlati obrezo 2 kroni, po pošti 10 vin. več. Dobiva se na-
ravnost pri založništvu v Zatičini (Kranjsko), v prodajalni
Kat. tiskovnega društva (Ničman) v Ljubljani in po knji-
garnah. Knjižica je gledé izvrstne vsebine, kakor tudi gle-
dé priročne podolgovate oblike in lepe vezave priporočila
vredna.

511

Čez 30 let obstoječa, dobro vpeljana

gostilna

v prometnem kraju, na najboljšem
prostoru, pri farni cerkvi se po ceni
prodaja. Vprašanja nasloviti pod: „Sa-
vinjska dolina“ na upravljanje Straže.